

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Zahraniční investice v České republice

Foreign investments in the Czech republic

Richard Vaněk

Cheb 2017

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Richard VANĚK**

Osobní číslo: **K14B0458P**

Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**

Název tématu: **Zahraniční investice v České republice**

Zadávací katedra: **Katedra podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Vysvětlete pojem zahraniční investice.
2. Popište vývoj zahraničních investic v ČR.
3. Analyzujte vliv investičních pobídek na příliv zahraničních investic.
4. Charakterizujte investice v ČR.
5. Zhodnoťte dopady investic na ekonomiku.

Rozsah grafických prací:

Rozsah kvalifikační práce: **40 - 60 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- **KUNEŠOVÁ, Hana.** *Světová ekonomika: nové jevy a perspektivy. 3. přepracované a doplněné vydání.* Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-502-2.
- **MANDEL, Martin, DURČÁKOVÁ, Jaroslava.** *Mezinárodní finance a devizový trh.* Praha: Management Press, 2016. ISBN 978-80-7261-287-1.
- **MANKIW, N. Gregory.** *Zásady ekonomie.* Praha: Grada, 1999. ISBN 80-7169-891-1.
- **SRHOLEC, Martin.** *Přímé zahraniční investice v České republice: teorie a praxe v mezinárodním srovnání.* Praha: Linde, 2004. ISBN 80-86131-52-1.
- **WOKOUN, René, TVRDOŇ, Jozef.** *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj.* Praha: Oeconomica, 2010. ISBN 978-80-245-1736-0.

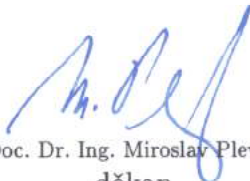
Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Čestmír Jarý


Katedra ekonomie a kvantitativních metod

Datum zadání bakalářské práce: **21. října 2016**

Termín odevzdání bakalářské práce: **24. dubna 2017**


Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan




Doc. PaedDr. Dana Egerová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Chebu dne 21. října 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Zahraniční investice v České republice“

vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V dne

Podpis autora

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat PhDr. Čestmíru Jarému za jeho cenné rady, vstřícný přístup a odborné vedení mé práce.

Dále bych chtěl poděkovat panu Franku Jassnerovi (SSI Technologies s.r.o.), Danielovi Krškovi (Steelcase Czech Republic s.r.o.), Markusi Henkelovi (Dräger Medical s.r.o.), Pavlu Šalandovi (ROHDE SCHWARZ - Praha, s.r.o.), Luboši Malému (Brück AM spol. s r.o.), firmě Kiswire Cord Czech s.r.o., firmě FUJIKOKI CZECH s.r.o., Jindře Susolové (A. PÖTTINGER, spol. s.r.o.) a panu Kolouchovi (Gates Hydraulics s.r.o.) za účast na mém dotazníkovém šetření.

Richard Vaněk

Obsah

Úvod	8
I Úvod do zahraničních investic	10
1 Úvod do problematiky	11
1.1 Druhy zahraničních investic	11
1.1.1 přímé zahraniční investice (PZI)	12
1.1.2 Portfoliové zahraniční investice	14
1.1.3 Ostatní investice	15
1.2 Způsob vstupu zahraničních firem na tuzemský trh	16
1.2.1 Formy expanze zahraničních firem	18
1.3 Motivace pro přímé zahraniční investice (PZI)	21
1.3.1 Levnější výrobní podmínky	21
1.3.2 Eliminace nákladů spojených se zahraničním obchodem	22
1.3.3 Využití výhodnějších daňových podmínek	22
1.3.4 Snížení devizového rizika	23
1.3.5 Diverzifikace vstupů, výstupů a zisku	23
2 Vývoj zahraničních investic v České republice	25
2.1 Vývoj PZI v ČR	26
3 Podpora přílivu zahraničních investic	33
3.1 Oblasti a formy podpory	34
3.1.1 Zpracovatelský průmysl	36
3.1.2 Technologická centra	37
3.1.3 Centra strategických služeb	38
3.2 Organizace podpory	39
3.2.1 Tuzemské organizace	39
3.2.2 Zahraniční organizace	41
3.3 Vliv investičních pobídek na příliv PZI	42
3.3.1 Přehled názorů	42
3.3.2 Výzkum Deloitte	43
3.3.3 Výzkum PwC	45
3.3.4 Vlastní dotazníkové šetření	45
3.4 Závěr kapitoly	47
II Zhodnocení dopadů investic na ekonomiku České republiky	48
4 Charakteristika investic	49
4.1 Odvětvová struktura	49
4.1.1 Zpracovatelský průmysl	49
4.1.2 Služby	50
4.2 Struktura dle zdroje	51

4.3	Regionální rozložení	53
4.4	Závěr kapitoly	53
5	Zhodnocení dopadů investic na ekonomiku	55
5.1	Teoretický nástin dopadů PZI	55
5.2	Exaktní analýza dopadů PZI	57
5.2.1	Výkon ekonomiky	57
5.2.2	Trh práce	59
5.2.3	Výzkum a vývoj	61
5.3	Závěr kapitoly	62
	Závěr	63
	Seznam použité literatury	74
	Seznam obrázků	75
	Seznam tabulek	76
	Slovník	77
	Seznam zkratk	78
	Seznam příloh	80
	Absrakt	
	Abstract	

Úvod

Obecné povědomí o zahraničních investicích je takové, že může mít pozitivní dopady na cílové ekonomiky. Lidé se domnívají, že zvýšený zahraniční kapitálový tok do tuzemské ekonomiky má za následek celkové zefektivnění (know-how, moderní technologie, atd.) země a posílení tuzemské ekonomiky. Z tohoto důvodu mnoho zemí liberalizovalo svou zahraniční politiku a takto se snaží o lákání zahraničních investic. Tento akt byl nejvíce patrný u zemí procházející transformací z centrálně plánované ekonomiky na tržní ekonomiku, do kterých patřila v devadesátých letech i Česká republika (ČR). V transformujících zemích zahraniční investice slouží jako akcelerátor zrychlující proces transformace na tržní ekonomiku.

Transformace post sovětských republik měla dvě fáze a to liberalizace trhů spolu se stabilizací ekonomiky a privatizace a restrukturalizace podniků. Způsob jak docílit těchto cílů byl rozdělen do dvou názorů gradualismu a tzv. šokové terapie. Šoková terapie pracuje s okamžitou liberalizací trhů, zatímco gradualismus si počíná opatrněji a káže provádět postupné kroky. V ČR byl přijat tzv. federální scénář prosazovaný zastáncem šokové terapie Václavem Klausem na úkor tzv. Českého scénáře zastávaným gradualisty Valtrem Komárkem a Milošem Zemanem.

Po roce 1997 nastává privatizace bankovního sektoru zahraničními investory a zavádí se investiční pobídky. Proces transformace ČR završil vstup do Evropské unie (EU). Země se připojuje na globální trh a zapojuje se do společenství ekonomicky otevřených zemí. Je formována a ovlivňována zahraničím a investicemi plynoucími do tuzemska. A právě zahraniční investice jsou tématem této bakalářské práce. V první části se práce zaměří na definici zahraničních investic, objasní způsoby vstupů zahraničních firem na tuzemský trh a motivaci pro přímé zahraniční investice (PZI). Dále je popsán vývoj investic v jednotlivých letech od roku 1997 do roku 2015. Třetí kapitola je věnována podpoře PZI, je zde krátká zmínka o organizacích podporující zahraniční investice a následně přehled názorů na dopady investičních pobídek (IP) na ekonomiku. Zhodnocení vlivu IP na příliv PZI je doplněno o autorův výzkum opírající se o dotazníkové šetření společnosti PricewaterhouseCoopers (PwC). V druhé části práce jsou PZI charakterizovány a je analyzován jejich dopad pomocí dvou metod. První metoda představuje jakési zamyšlení se nad pozitivy

a negativy investic na rozličné oblasti. Druhá metoda se snaží zhodnotit dopady pomocí analýzy statistických dat.

Cílem této bakalářské práce není detailní předpověď a vyčerpávající analýza veškerých možných dopadů investic na velké množství oblastí ekonomiky ČR, ale poskytnou základní informace o zahraničních investicích jako takových, popsat jejich vývoj, představit čtenáři jejich formy podpory a stručně poukázat na dopady PZI na tuzemskou ekonomiku pomocí vybraných ukazatelů výkonnosti.[62, 13]

Část I

Úvod do zahraničních investic

1. Úvod do problematiky

Nacházíme se v období globalismu a rozvoje technologií a dopravy. S tímto je spojen i mezinárodní tok kapitálu a zvyšující se význam zahraničních investic. Česká republika (ČR) prochází od svého vzniku procesem transformace až po vstup do Evropská unie (EU). V prvotní fázi představuje významnou část zahraničních investic privatizace bankovního sektoru. Po roce 1998 se zavádí systém investičních pobídek (IP) a ČR se otevírá světu. Vstup ČR do EU v roce 2004 znamená i postupné otevírání trhu práce. Postupem času do ČR plynou také významné investice do průmyslu a to zejména do výroby automobilů (Hyundai, TPCA, atd.)

Z hlediska typu se zahraniční investice rozdělují do tří kategorií. A to na:

1. Přímé zahraniční investice (PZI)
2. Portfoliové investice
3. Ostatní investice

Z důvodu limitovaného rozsahu bakalářské práce se zaměříme na PZI, portfoliové a ostatní investice jen stručně zmíníme v teoretické části práce.[13]

1.1 Druhy zahraničních investic

Globální význam zahraničních investic v dnešní společnosti je zřejmý. Jejich postupný rozmach od konce 2. světové války má několik důvodů. Jsou to například volná směnitelnost národních měn, dále liberalizace kapitálových trhů, mezinárodní dohody o ochraně investice, atd. I u této problematiky existují odlišné názorové tábory. Členové prvního tábora jsou přesvědčeni o kvalitách zahraničních investic a jejich pozitivnímu přínosu pro ekonomiku. Vidí v ní cestu k získání zahraničních technologií, know-how a kapitálu. Těmto lidem odporuje druhý tábor argumentující proti zahraničním investicím a poukazující na možná rizika v podobě vytlačení tuzemských výrobců, odtoku zisku zahraničních firem do své mateřské země, devastace lokální krajiny vlivem těžby, a pod.[98, 10]

1.1.1 přímé zahraniční investice (PZI)

„Přímé zahraniční investice (PZI) odráží cíl zřídít dlouhotrvající zájem rezidentní firmy v jedné ekonomice (přímý investor) o firmu (cílový firma přímé investice), která sídli v ekonomice odlišné od ekonomiky přímého investora. Tento dlouhotrvající zájem implikuje existenci dlouhotrvajícího vztahu mezi přímým investorem a cílovou firmou přímé investice se značným vlivem na management této firmy. Přímé či nepřímé **vlastnictví 10% a více hlasovacího práve ve firmě v cizí ekonomice je důkazem tohoto vztahu.**“ [82, s. 48] Takto hovoří o přímých zahraničních investicích OECD. S tímto souhlasí i Mandel a Durčáková, jenž tvrdí následující „Přímá investice je založena na dlouhodobém vztahu mezi investorem a jeho investicí. Z hlediska kvantitativního jde o investice, při nichž investor získává **minimálně 10% podíl na základním kapitálu (resp. hlasovacích právech) podniku.**“ [10, s. 272]

Tyto definice pojednávají o počáteční investici, ale nezmiňují i její další tři komponenty, které nám znázorňuje následující vztah.

$$\text{Přímá investice} = \text{základní kapitál} + \text{reinvestovaný kapitál} + \text{ostatní kapitál}$$

- Základní kapitál představuje počáteční vklad investora do firmy.
- Reinvestovaný zisk je nerozdělený zisk, který náleží investorovi v poměru k jeho přímé majetkové účasti.
- Ostatní kapitál zahrnuje veškeré přijaté a vydané úvěry mezi přímými investory a jejich spřízněnými podniky ve skupině.

[75]

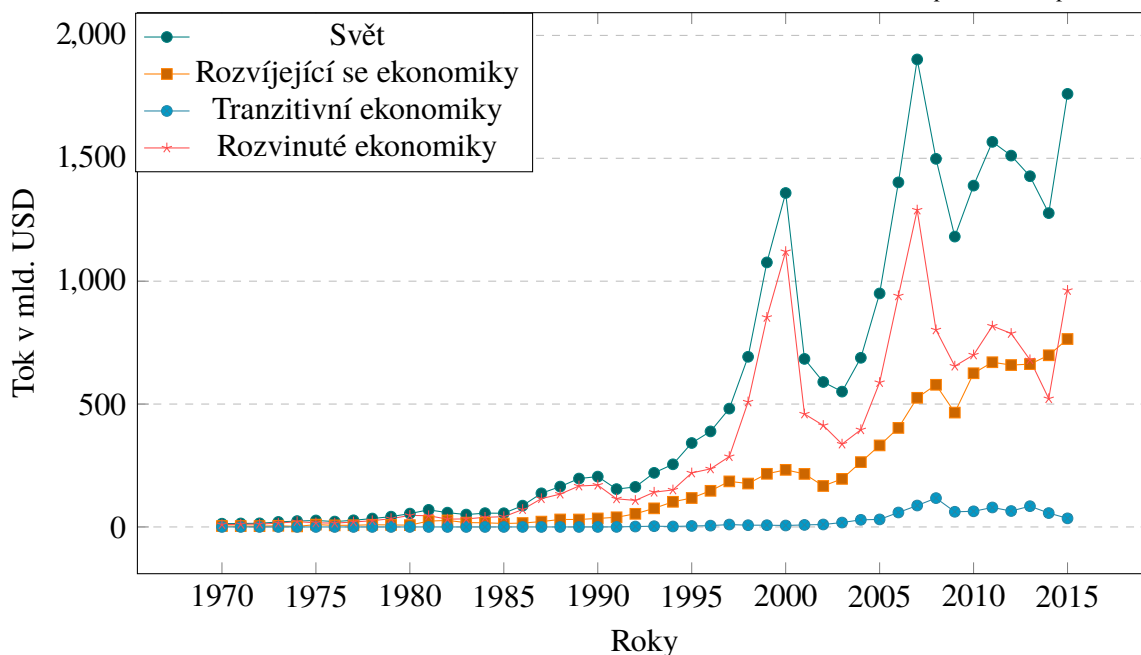
Graf 1.1 na stránce 13 znázorňuje příjem PZI do zemí rozvíjejících se ekonomik¹ (Chudá zemědělská země, jenž aspiruje k tomu se stát ekonomicky a sociálně vyspělou zemí.) [58], tranzitivních ekonomik², rozvinutých ekonomik a celkového příjmu PZI. Můžeme si všimnout dvou poklesů křivky grafu. První výrazný pokles křivky přichází v roce **2000**. Tento

¹Světová banka od roku 2016 nadále ve svém reportu „Světové indikátory vyspělosti (World development indicators) nerozlišuje vyspělé ekonomiky a rozvíjející se ekonomiky.“ [60]

²Dle UNCTAD: Albánie, Arménie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Gruzie, Kazachstán, Kyrgyzstán, Černá Hora, Moldavsko, Srbsko, Tádžikistán, Makedonie, Turkmenistán, Ukrajina, Uzbekistán. Ekonomiky přecházející z plánované na tržní ekonomiku. Nastává liberalizace země.

Obrázek 1.1: Graf vývoje přijatých PZI

Stav na konci roku = Přitéklé zahraniční investice do země - odešlé zahraniční investice zpět do zemí původu



Zdroj: Vlastní zpracování, data:

<http://unctadstat.unctad.org/wds/TableViewer/tableView.aspx?ReportId=96740>

pokles zcela jistě mimo jiné z velké části ovlivnil tzv. „Dot com bubble“ [69] a také napětí po nešťastné tragédii teroristického útoku na Světové obchodní centrum 11. září 2001. [61] Následující pokles nastává spolu s finanční krizí v roce 2008. [65]

Pohled obecné ekonomické teorie na přímé zahraniční investice

První pokus o vysvětlení důvodu a podstaty expanze firem za hranice své mateřské země učinil Raymond Vernon. A to pomocí své hypotézy „produkčního cyklu“, kterou otiskl akademický žurnál „Quarterly Journal of Economics“ v roce 1966. Vernon ve své hypotéze předkládá myšlenku o **třech fázích produktového cyklu**.

1. Prvotní fáze představuje nalezení skuliny na trhu, vlastní vývoj produktu a výroba na domácím trhu. V této fáze je klíčová komunikace výrobce a odběratele a také se formují standardy produktu.
2. V druhé fázi výrobek dozrává, standardy výroby jsou již jasně dané a výrobek je vyvážen do zemí s vysokou životní úrovní.

3. Ve třetí fázi z důvodu zastarávání výrobku a nátlaku konkurence je prvotní výrobce donucen přesunout výrobu do zemí s nižšími náklady.

[15, 10]

Další pohled nám přináší Richard E. Caves, který rozlišuje **vertikální a horizontální investování**. Při horizontálním investování firma vyrábí stejné či podobné výrobky v tuzemsku a v zahraničí. Její cíl v této strategii je dosáhnout co nejmenších nákladů na výrobu. V případě vertikálního zahraničního investování se firma snaží zajistit především levný, ale také stabilní přísun výrobních vstupů.[1, 10]

Je vhodné také zmínit tzv. **OLI teorem** (ownership, location, internalization) Johna H. Dunninga, jenž vysvětluje PZI komparací s portfoliovými investicemi, zahraničním obchodem a prodejem licencí. Pro vznik je nutné splnění těchto tří kritérií vlastnictví, lokace a internalizace. Kritérium vlastnictví znamená mít specifické aktivum (know-how, image, technologie, atd.), které nelze využít cestou portfoliových investic. Lokace firmy se odvíjí například od rizika podnikání, nákladech na transport zboží, lokálních bariér v podobě cel či striktních exportních zákonů. A poslední kritérium internalizace je splněno v případě efektivní vnitropodnikové kontroly a ochrany vlastnických práv, která předčí výhody plynoucí z prodeje licence.[6, 10]

1.1.2 Portfoliové zahraniční investice

Dle mezinárodních standardů Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Mezinárodního měnového fondu (IMF) je možno hovořit o portfoliových investicích v **případě 10% a menšího podílu na kapitálu firmy či hlasovacím právem**. [64] Další pohled nám přináší Kunešová, která definuje portfoliové investice jako „*formu kapitálu, při které se pohyb kapitálu realizuje koupí zahraničních cenných papírů (akcií, dluhopisů apod.)*“ [8, s. 74] Jedná se tedy o **nákup akcií, vládních dluhopisů, pokladničních poukázek, fondů, atd.** v zahraničí z důvodu snahy o dosažení lepší míry zhodnocení naší investice, než by nám umožnila mateřská země.[8]

Složení portfolia ovlivňuje několik faktorů. Nejdůležitější z nich jsou **investiční horizont** neboli očekávaná délka držení jednotlivých položek v portfoliu, **ochota investora podstoupit riziko a investovaná částka**. Tyto faktory ovlivňují jak mladé investory při-

pravující se na důchodový věk sestavením konzervativního a nízko rizikového portfolia, tak ostřílené investiční bankéře investující do rizikových akcií.[59]

Tabulka 1.1 na stránce 15 nám znázorňuje data o vývozu portfoliových investic top deseti zemí dle velikosti jejich vývozu v miliardách amerických dolarů. Můžeme si všimnout výrazného poklesu celkových vývozu investic v roce 2008 z 39 307 mld. USD v roce 2007 na 31 044 mld. USD (pokles o 21%). Tento významný pokles celosvětového toku portfoliových investic mimo jiné ovlivnila z velké části finanční krize. [65]

Tabulka 1.1: Vývoz portfoliových investic v mld. USD

Země	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
USA	7 192	4 268	5 953	6 738	6 816	7 918	9 109	9 640	9 448
Velká Británie	3 393	2 553	3 036	3 346	3 375	3 552	4 084	3 918	3 805
Japonsko	2 965	2 426	2 879	3 241	3 210	3 525	3 509	3 770	3 779
Francie	2 883	2 377	2 846	2 871	2 688	3 072	3 411	3 399	3 512
Lucembursko	2 625	2 149	2 701	2 806	2 380	2 760	3 084	3 076	2 906
Německo	2 524	2 149	2 508	2 556	2 366	2 570	2 889	2 749	2 530
Irsko	1 970	1 760	1 949	1 949	1 853	2 094	2 242	2 349	1 710
Nizozemsko	1 565	1 232	1 504	1 491	1 437	1 667	1 839	1 854	1 257
Itálie	1 242	957	1 116	1 155	1 084	1 183	1 297	1 254	1 233
Švýcarsko	1 082	910	1 076	1 118	1 031	1 046	1 146	1 196	1 215
Ostatní	11 866	10 263	11 984	13 360	13 142	14 274	15 340	15 747	14 831
Celkem	39 307	31 044	37 551	40 629	39 383	43 661	47 949	48 952	46 226

Zdroj: Vlastní zpracování, data: <http://data.imf.org/regular.aspx?key=32987>

1.1.3 Ostatní investice

Poslední forma zahraničních investic jsou investice ostatní. Tyto investice je možné dělit do dvou subkategorií. **První kategorie** jsou komerční investice, jež zahrnují například půjčky domácích bank zahraničním společnostem či odtok peněz do cizí ekonomiky s očekávaným zhodnocením našich financí díky přítomnosti výhodnějších úrokových sazeb, růstu ekonomiky nebo vlivem dalších faktorů.

Druhá kategorie jsou oficiální respektive vládní investice. Zde si můžeme představit úvěry poskytované vyspělými státy, státům s méně rozběhlou a fungující ekonomikou. Dále do této kategorie také patří úvěry od významných mezinárodních institucí, jako jsou například IMF a Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD), které nabízí úvěry rozvíjejícím se ekonomikám za zvýhodněné podmínky.

Komerční investice představovaly největší tok financí do rozvíjejících se ekonomik až do roku 1980, kdy tok těchto investice stagnoval a PZI spolu s portfoliovými začaly prudce růst.[68, 8]

1.2 Způsob vstupu zahraničních firem na tuzemský trh

Zahraníční investoři uvažující o vstupu na trh ČR mají v zásadě následující možnosti realizace své investice. A to jest investice na zelené louce (**greenfield**), rekonstrukce a využití stávajících budov (**brownfield**), spojení dvou společností (**merger**), či převzetí společnosti (**acquisitions**).

Greenfields

Expanze na zahraniční trhy pomocí této strategie znamená pro firmu začít od nuly bez zastavěné plochy, bez stálého personálu a na počátku proražení na místní trh a uzavření klíčových partnerství s místními dodavateli. Toto znamená zvýšené počáteční investice z důvodu výstavby nejen budovy, či haly, ale také nutnosti výstavby potřebné infrastruktury (kanalizace, voda, plyn, elektřina, internet, atd.) v případě nevyužití výhod průmyslových zón, jenž tyto inženýrské sítě zahrnují jako formu investiční pobídky. Je zde příhodné zmínit i administrativní zátěž při získávání povolení, náklady na nezbytnou analýzu podlaží pro její stavební vhodnost a mimořádně i negativní názor místních občanů na stavbu.

Hlavní výhody této formy expanze jsou značná flexibilita v rozvržení budovy, plánová s ohledem na nejnovější technologie a poznatky a rychlejší výstavba oproti revitalizaci brownfieldů. Významné greenfield investice v ČR jsou například výstavba nové haly Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o. (průmyslová zóna Nošovice), výstavba výrobní haly společnosti Toyota Peugeot Citroën Automobile Czech, s.r.o. (průmyslová zóna Kolín-Ovčáry), založení brněnské průmyslové zóny Černovická terasa (Daido Metal, s. r. o., Daikin Device Czech Republic, s. r. o., atd.) a výstavba skladu Amazon Logistic Prague s.r.o. v Dobrovízi.[16, 5, 20]

Brownfields

Brownfields jsou opuštěné nebo nedostatečně využitě komerční budovy, průmyslové haly, areály, atd. Rizika spojené s brownfields jako jsou kontaminace životního prostředí, vysoké náklady na renovace, nevyjasněné majetkové vztahy, historická hodnota budovy, atd. často představují dostatečně silnou bariéru pro kapitálový vstup investorů do těchto objektů a jejich opětovné využití pro původní, či nové účely. Ochotu firem investovat na těchto problematických území může pozitivně ovlivnit například skutečnost, že se vesměs jedná o dříve zastavěná území a odpadá tímto starost o vhodnou lokaci, pevnost podloží, narušení zdrojů pitné vody, atd. Z hlediska využití bývají brownfieldy administrativních budov lákavější z důvodu lokace na lukrativních místech a absence těžce odbouratelných biologických zátěží, jenž obsahují průmyslové a zemědělské brownfieldy.

Informace o brownfieldech můžeme nalézt například v Národní databázi brownfieldů³, v databázi Regionální informační servis⁴ a dále také databáze prázdných domů⁵. Proces zařazení území do národní databáze brownfieldů vyžaduje mimo jiné souhlas majitele brownfieldu. Z tohoto důvodu nyní nalezneme v této databázi 489 položek. Přesný počet brownfieldů v ČR odhaduje Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) na více než 11 tis. území.

Největší podíl na brownfieldech má průmysl (43%), pak následují zemědělské areály a areály pro občanskou vybavenost. Naopak nejmenší podíl mají objekty cestovního ruchu, doprava a těžba surovin.[7, 21, 99, 20]

Tabulka 1.2: Počet brownfieldů podle databází krajských úřadů

Karlovarský kraj neveduje počty brownfieldů.

Kraje	Hlavní město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Ústecký	Liberecký	Královohradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Počet	105	116	17	20	250	356	62	179	43	263	94	115	165

Zdroj: Vlastní zpracování, data: <http://www.ceskovdatech.cz/clanek/59-zeme-brownfieldu-v-cesku-je-temer-500-lokalit-pripravenych-pro-investory/>

³<http://www.brownfieldy.cz/seznam-brownfieldu/>

⁴<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/brownfields>

⁵<https://prazdnedomy.cz/>

Merger

Merger je proces fúze dvou společností do jedné, který obvykle předchází proces vyjednávání dvou společností. Důvodem pro fúzi je zpravidla domněnka o benefitech spojení těchto firem a dosažení synergického efektu. Můžeme si uvést příklad společnosti A (stavební firma) a společnost B (firma specializující se na výrobu a přípravu stavebního materiálu). Společnou diskuzí došli zástupci obou firem ke shodě o vzájemné výhodě spojení těchto společností. Společnost A poskytne svou expertní znalost ve stavební činnosti a společnost B zajistí spolehlivě dodávky stavebního materiálu.[91, 10]

Acquisitions

U akvizic není pravidlem existence procesu vyjednávání před samotným aktem "pohlcení" druhé společnosti. V akvizičním procesu jsou možné následující scénáře:

- Společnost A si osvojí společnost B, jenž se stane součástí A
- Společnost A si osvojí společnost B a zachová její fungování, jako samostatnou entitu

Druhého scénáře se využívá zejména v případě záměru o budoucím prodeji společnosti B. Akvizice mohou být přátelské, či nepřátelské. V případě přátelské akvizice je cílové společnost ochotna tuto akci podstoupit a vnímá ji jako příležitost průniku na nové trhy a možnost užívat zdrojů akviziční společnosti. Výskyt tohoto typu akvizice je spojen s malými úspěšnými firmami, typicky startupy, jenž nemají dostatečný kapitál k rozšíření své činnosti. Naproti tomu máme nepřátelské akvizice charakteristické vzdorem cílové společnosti. Z tohoto důvodu se v některých případech pojednává o nepřátelském převzetí.[91, 10]

1.2.1 Formy expanze zahraničních firem

Volba formy expanze zahraniční je důležitou součástí plánování zahraničního investora a neměla by být podceňována. Správně formulované otázky jistě poskytnou investorovi přehled o prioritách společnosti a jejímu směřování. Investor zváží, zdali hodlá společ-

nost investovat do výstavby autonomní zahraniční pobočky nebo zvolí prodej licence, či franchising jako vhodnější alternativu. Nyní si krátce představíme tyto formy činností.

Zahraníční pobočka

Dílčí část multinacionální organizace s omezenými rozhodovacími právy, zpravidla nese název mateřské společnosti (IBM Česká republika, spol. s r.o., Red Hat Czech s.r.o., atd.). Bilance pobočky je součástí celkové bilance mateřské společnosti a v bilančních pasívech pobočky se neuvádí základní kapitál. Mateřské společnosti asistují svým pobočkám prostřednictvím poskytování úvěrů.[10]

Zahraníční dceřiná a přidružená společnost

Zahraníční dceřiná a přidružená společnost není vnitřním organizačním článkem mateřské společnosti a je na ní napojena pouze prostřednictvím kapitálové účasti mateřské společnosti na společnosti dceřiné. Dceřiná společnost vzniká v případě vlastnictví dceřiné společnosti mateřskou s hodnotou vyšší než 50%. Přidružená společnost je vlastněna mateřskou v rozmezí 10% až 50%. Na tyto společnosti je možno pohlížet jako na samostatnou právní entitu s plnou právní subjektivitou.

Názvy těchto společností se ve většině případů liší od svých mateřských společností. Následující odlišení je možné najít v řízení a vlastní manažerské struktuře společností. Na jejich řízení a ovládání má mateřská společnost vliv prostřednictvím jmenování statutárních orgánů (Osoba oprávněná k jednání za právnickou osobu. Jednatelé společnosti.[93]), představenstva (Kolektivní orgán vybraný, či volený vlastníky. Jeho úkol je dohlížet na organizaci a její aktivity.[89]) a top managementu.[57, 10]

Prodej licence

Prodej licence znamená pro majitele know-how jistý přísun financí s minimálními náklady na realizaci tohoto obchodu. Jak již bylo zmíněno **výše** (OLI teorém, str. 14), existují zde i možná rizika a je nutné zajistit patřičnou kontrolu nad plněním všech náležitostí kupující strany. V některých případech je prodej licence brán jako jediný možný boj s krádeží know-how v zemích nerespektující mezinárodní dohody a úmluvy. Nemůžeme

však opomenout riziko ztráty části trhu, zejména v případě vlastní iniciativy a schopnosti kupující firmy prudce reagovat na změny trhu a dále vyvíjet samostatně výrobek.[10]

Joint venture

Jedná se o spojení dvou nebo více podniků za účelem posílit svou pozici na trhu, vytvoření nových výrobků nebo služby, bez povinnosti se sloučit nebo splynout. Může být výhodná především v realizaci s tuzemskou firmou z hostitelské země. Zahraniční firma tímto krokem nabude nejenom podílu na trhu, ale dosáhne i na vedlejší politické a psychologické výhody. Vynikající příklad je například japonská firma Toyota, která se spojila v roce 1987 s Volkswagemem. Tímto se zamýšlela vyhnout stížnostem EU za přílišný růst exportu japonských automobilů na trh EU. Asi nejznámější joint venture je spojení odloučených divizí firmy Sony a společnosti Ericsson.[10]

Franchising

Franchising je dnes velmi populární formu expanze zpopularizovanou zejména společnostmi McDonald's. Figurují zde dva subjekty a to jsou poskytovatel licence (franchisor) a nájemce (franchisant). Franchisant si opatří od franchisora licenci na užívání jména firmy a prodávání jejich výrobků nebo služeb na určitém teritoriu. Nájemce na svém počátku podnikání kupuje zařízení od franchisora. Každý franchisor má jiné podmínky a určuje si odlišné požadavky například na výměru prostor, nábytku, či způsobu výzdoby prostor. Za poskytnutí této licence franchisor obdrží od najímatele prvotní licenční poplatek a poté pravidelně inkasuje měsíční poplatky pohybující si zpravidla mezi 1-7% z obratu franchisanta. V ČR působí více než 250 franchisových konceptů, které mimo jiné kataloguje například PROFIT system franchise services s.r.o.⁶, FULL TRADING GROUP s.r.o.⁷ a Česká asociace franchisingu, z.s.⁸[10]

⁶<http://franchising.cz/katalog/>

⁷<http://www.topfranchising.cz/nabidka-franchis/>

⁸<http://www.czech-franchise.cz/franchisove-systemy>

1.3 Motivace pro přímé zahraniční investice (PZI)

Nyní se podíváme na hlavní hráče v rozhodování firem o zahraniční investici. Faktory ovlivňující příklon k exportu na zahraniční trhy, nebo příklon k založení zahraniční pobočky či odkoupení zahraničního podniku.

1.3.1 Levnější výrobní podmínky

Jak již bylo zmíněno v podsekcí 1.1.1 *Pohled obecné ekonomické teorie na přímé zahraniční investice* strana 13, je tlak konkurence spojen s hledáním alternativ výrobců a pátráním po způsobech snížení nákladů. Možnou cestu snížení nákladů můžeme například nalézt v expanzi do zemí s levnějšími výrobními podmínkami. Nejčastěji se jedná o náklady na pracovní sílu, jenž tvoří ve většině organizací nemalou část nákladů. Mzdy v různých státech, regionech i městech se můžou výrazně lišit. Tyto rozdíly v odměňování pracovníků a také patřičné příspěvky na sociální a zdravotní pojištění nám znázorňuje tabulka 1.3 na stránce 21. Problém v minimalizaci nákladů pomocí této strategie spočívá v možné nevýznamnosti mzdových nákladů u technicky náročných operací (Z většiny automatizovaná výroba, atd.) a také nízká kvalifikace pracovníků.[10]

Tabulka 1.3: Výše průměrné roční mzdy v USD a příspěvek na sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatelů v %

Údaje z roku 2015. Kurz přepočítávání měn z roku 2015.

Země	Příspěvek	Mzda	Země	Příspěvek	Mzda
Švýcarsko	6.23	88761	USA	14.92	58714
Španělsko	29.9	30476	Belgie	35	47537
Slovensko	35.2	13647	Švédsko	31.42	46164
Rakousko	21.48	45115	Řecko	25.06	19567
Polsko	20.61	12257	Portugalsko	23.75	18153
Norsko	14.1	65037	ČR	34	12773
Německo	19.33	41716	Čína	35	9523
Irsko	10.75	52532	Mexiko	51.15	8905

Zdroj: Vlastní zpracování, data:

<https://home.kpmg.com/xx/en/home/services/tax/tax-tools-and-resources/tax-rates-online/social-security-employer-tax-rates-table.html>

<http://stats.oecd.org//Index.aspx?QueryId=64115>

<https://www.statista.com/statistics/278349/>

<average-annual-salary-of-an-employee-in-china/>

<http://www.exchange-rates.org/Rate/USD/CNY/12-31-2015>

1.3.2 Eliminace nákladů spojených se zahraničním obchodem

Eliminací nákladů spojených se zahraničním obchodem zpravidla chápeme jako nižší náklady na dopravu a případně i zbavení se povinnosti platit cla. Můžeme si například představit korejskou společnost vyrábějící průmyslové roboty dovážející určité komponenty z Evropy, komponenty použije pro sestavení svého výrobku, který následně vyváží zpět do Evropy. Společnosti se nabízí možnost založit pobočku v některé zemi Evropské unie a tím odstranit náklady spojené s dopravou a případně se i vyhnout clu.[10]

1.3.3 Využití výhodnějších daňových podmínek

Další klíčový faktor při rozhodování je výhodnost daňových podmínek. Může se jednat o nižší sazby daně ze zisku (viz tabulka 1.4 na straně 22) korporací, nižší sazba danění dividend, výhodnější výpočet daňového základu a dohody o zamezení dvojího zdanění. Jako příklad výhodného systému zdanění si uvedeme Nizozemí v závislosti na dohodě o zamezení dvojího zdanění a nizozemských liberálních daňových pravidel. Právě tyto pravidla měla za následek „umělý“ vznik poskytnutých českých PZI Nizozemsku. Původně české firmy využili příležitosti a přesunuly svá sídla firem z ČR do Nizozemska. V případě minimálního 25% vlastnictví české společnosti společností nizozemskou nevzniká povinnost v ČR platit daň z dividend podle zmíněné smlouvy. Avšak zmíněná uvolněnost nizozemských daňových pravidel umožňuje se této dani vyhnout i v Nizozemsku.

Tabulka 1.4: Zdanění zisku korporací a dividend v % v roce 2016

Země	Daň kor.	Daň div.	Země	Daň kor.	Daň div.
Francie	33.3	44.001	Itálie	31.4	26
USA	27.86	28.516	Norsko	25	28.75
Česká republika	19	15	Řecko	29	10
Japonsko	30.86	20.32	Dánsko	22	42
Belgie	33.9	27	Jižní Korea	24.2	41.8
Portugalsko	21	28	Slovensko	22	0
Německo	29.72	26.375	Švédsko	22	30
Mexiko	30	42	Polsko	19	19
Spanělsko	25	23	Nizozemsko	25	25

Zdroj: Vlastní zpracování, data: <https://home.kpmg.com/xx/en/home/services/tax/tax-tools-and-resources/tax-rates-online/corporate-tax-rates-table.html>
https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=TABLE_II4

1.3.4 Snížení devizového rizika

Ač se zdá zahraniční obchod býti velmi výhodný (Globální trh, více možností prodat svůj produkt, atd.), , přináší s sebou v určitých případech i rizika. Firmy účastníci se globálního trhu pomocí exportu se vytavují měnovému riziku. Posílení nominálního kursu⁹ tuzemské měny znamená pro exportéra ztrátu hodnoty jeho pohledávek v cizí měně¹⁰.

Zhodnocení reálného kursu domácí měny¹¹ může mít za následek pokles efektivnosti exportu (Pokles zahraničních cen, růst domácích cen, atd.) v případě, že nejsou veškeré vstupy importovány ze zahraničí. Investice do vybudování zahraniční pobočky může tyto rizika zmírnit, protože předpokládáme nákup a prodej vstupů a výstupů v jedné měně. I přes toto opatření nastává kurzové riziko při transferu zisku pobočky zpět mateřské společnosti.[10]

1.3.5 Diverzifikace vstupů, výstupů a zisku

Již Richard E. Caves poukazoval na důležitost rozšíření počtu, neboli diversifikaci přísunů vstupů (1.1.1 *Pohled obecné ekonomické teorie na přímé zahraniční investice - vertikální investování* strana 13). Firmy však často zastávají zejména pozici exportérů a tímto diverzifikují své výstupy. Každému je zcela jistě jasný důvod nutně menšího počtu zahraničních poboček, než počet obsluhovaných zemí. Exportovat do 60 zemí je reálné a časté, nicméně vlastnit obdobný počet poboček je velmi nepravděpodobné a nelogické. Společnost by nyní měla provést analýzu svých vstupů a celého dodavatelského řetězce, identifikovat kritické komponenty a zvážit zahraniční investici na stabilizaci přísunu klíčových vstupů.

Jiná pozitiva můžeme sledovat z hlediska změny poptávky v souvislosti s odlišnostmi hospodářských cyklů jednotlivých zemí (Neexistuje absolutní souvislost mezi jednotlivými zeměmi). Změna s číslem dva souvisí s provázaností ekonomik na globálním trhu. Nastanou-li cenové změny vyvolané změnou poptávky v jedné zemi, můžeme očekávat podobný dopad na stranách vstupů i výstupů v zemích ostatních. Tento jev umožňuje

⁹Počet jednotek tuzemské měny, které potřebujeme k zakoupení jednotky zahraniční měny.

¹⁰Leden -> EUR/CZK = 25 CZK, pohledávka za 1000 EUR = 25 000 CZK; Únor posílení CZK vůči EUR -> EUR/CZK = 20 CZK, pohledávka za 1000 EUR = 20 000 CZK.[55]

¹¹ „Podíl cenové hladiny v zahraničí a domácí cenové hladiny, kde zahraniční cenová hladina je převedena na jednotky domácí měny přes stávající nominální měnový kurz.“[55]

společností stabilizovat míru zisku u jednotlivých zahraničních poboček a tím i celé společnosti.[10]

2. Vývoj zahraničních investic v České republice

Důležitým předpokladem pro rozvoj globalismu a moderního pojetí zahraničních investic byl rozvoj průmyslu. V českých zemích prvopočátky rozvoje průmyslu nalezneme v období panování Habsburka Rudolfa II. Významnou měrou ovlivnil průmysl v českých zemích Merkantilismus a konkrétně Philip Wilhelm von Hörnigk, jenž navrhoval zaměření na textilní průmysl. V rozvoji textilního průmyslu pokračovala i Marie Terezie a Josef II.

Od konce vlády Josefa II. začíná v českých zemích značný rozmach průmyslu. Rozvoj mechanizace, průnik parního stroje do užívání ve výrobě, rozmach těžkého průmyslu, papírenského průmyslu a strojního průmyslu. V druhé polovině 19. století přichází také rozvoj elektřiny, jemných technologií a zkracování času na cestování z důvodu rozkvětu železniční a automobilové dopravy. Roku 1866 odkupuje Emil Škoda slévárenskou a strojírenskou továrnu od hrabě Valdštejna. V roce 1899 společnost mění název a transformuje se na akciovou společnost. V době první světové války je Škoda a.s. společně s dalšími výrobci zaměřena na výrobu munice a zbraní. Po skončení první světové války (1918) se společnost dostává do problémů, od kterého ji mimo jiné zachraňuje zahraniční firma Schneider svou kapitálovou účastí na firmě Škoda a.s. Opětovný světový konflikt je však opět nevyhnutelný a po krátkém období míru nastává světová válka druhá (1939). V období druhé světové války je společnost Škoda a.s. součástí RWHG, který vlastní 20% podíl.

Píše se rok 1945, spojenecká vojska dobývají Berlín, německá kapitulace je následována japonskou a 2. světová válka oficiálně končí. Evropa se rozděluje na dvě části a Československo dává najevo svou náklonnost k Sovětskému svazu. První významný náznak přidruženosti přišel v podobě odmítnutí pomoci v roce 1947 od USA pod tzv. Marshallovým plánem.¹ Druhý klíčový okamžik je poté únorový komunistický převrat v roce 1948 a následná rezignace prezidenta Edvarda Beneše v červu tentýž rok, jenž byl nahrazen Klementem Gottwaldem. Zahraniční obchod a investice se uskutečňují zejména v rámci východních zemi a pod přísným dohledem vlády.

¹Plán tehdejšího ministra zahraničí USA George C. Marshalla o finanční pomoci poválečné Evropě. Cílem bylo "nasytit hladové a zabránit šíření komunismu".[97]

Po pádu režimu se karty obracejí a nyní se nově České republice otevírají dveře mezinárodnímu obchodu a zahraničním investicím. První investice směřovali výhradně do nákupů státních podílů společností, pak dále do výroben, rozšiřování a modernizace montážních fází výroby (Nové montážní linky, nové materiály, atd.). Postupem času investoři směřují své finance do oborů s větší přidanou hodnotou, která vyžadují vysokou odbornost pracovníků (IT, vývoj software, finanční služby, atd.). Po tomto výrazném prvotním "boomu" přílivu kapitálu se mění struktura zahraničních investic a významnější roli zde hraje reinvestovaný zisk.[83, 84, 16, 11]

2.1 Vývoj PZI v ČR

Od založení samostatné České republiky do roku **1997 dosáhly PZI výše 9200 mil. USD** (Kurs 1997 1 USD = 31.711 CZK). Po tomto roce došlo k masivnímu přílivu PZI v souvislosti s prodeji státních podílů velkých českých bank (Investiční a poštovní banka², Československá obchodní banka, Česká spořitelna, Komerční banka, atd.) do rukou silných zahraničních strategických partnerů, prodejem státních podílů velkých společností, příchodem obchodních řetězců a schválením systému pro podporu investic. Tento jev je možné zpozorovat na grafu 2.1 na stránce 27. Dále je na tomto grafu patrný prudký propad v roce 2003, který byl mimo jiné způsoben zpětným odkupem akcií Eurotel od zahraničního investora.

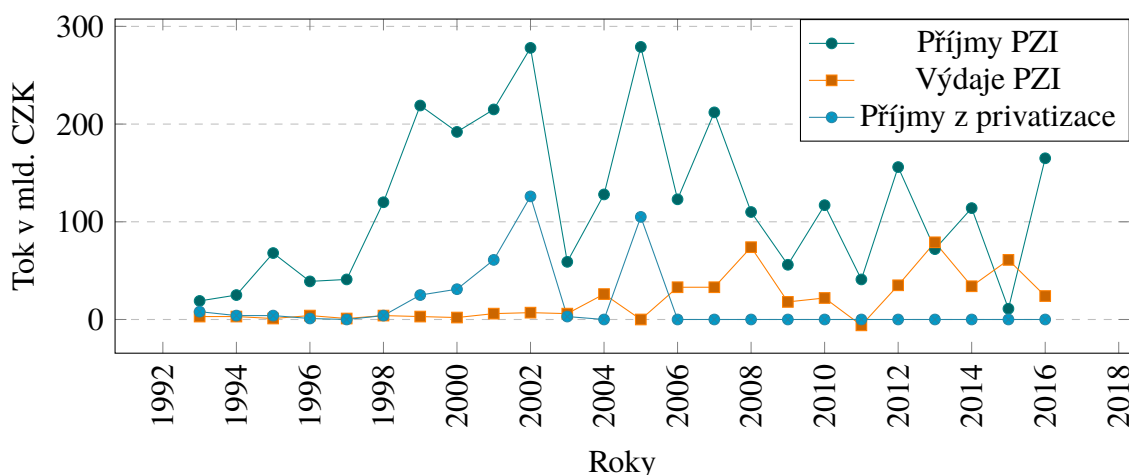
Zdroj investic v roce **1998** (Kurs 1998 1 USD = 29,855 CZK) pocházel zejména z Německa (29,6%), Nizozemska (27,1%) a Rakouska (11,5%). Tyto země investovali především do oblasti peněžnictví (12,6%), dále pak velkoobchodu (9,9%), výroby ostatních nekovových minerálních výrobků (9,5%) a dopravy a spojů (8,5%). Celový objem PZI v ČR činil 429 mld. CZK.[16]

V roce **1999** (Kurs 1999 1 USD = 35,979 CZK) byl zaznamenán mohutný téměř dvojnásobný příjem (Příjem PZI v roce 1998 - 120 mld. CZK, rok 1999 - 219 mld. CZK) příliv PZI do ČR (Celková hodnota 632 mld. CZK). Přispěla k tomu například přetrvávající privatizace majetku ve vlastnictví státu, expanze zahraničních obchodních řetězců, navyšování kapitálů v podnicích s již existující zahraniční účastí a také investice na „zelené

²V roce 2000 přebírá ČSOB veškerá aktiva a závazky banky IPB a banka je momentálně v konkurzu. [71]

Obrázek 2.1: Graf příjmů a výdajů PZI v ČR

Stav na konci roku = Přitéklé zahraniční investice do země - odeklé zahraniční investice zpět do zemí původu



Zdroj: Vlastní zpracování, data:

https://www.cnb.cz/cs/statistika/platbe_bilance_stat/publikace_pb/pzi/

louce“ (některé s uplatněním investičních pobídek). Z hlediska oblastí investice putovaly do služeb, kam směřovalo 60% investic z celkového objemu. Dále zůstávají silné oblasti velkoobchodu, maloobchodu a peněžnictví, jež výrazně ovlivnila privatizace ČSOB, telekomunikace a doprava a spoje.[22, 23]

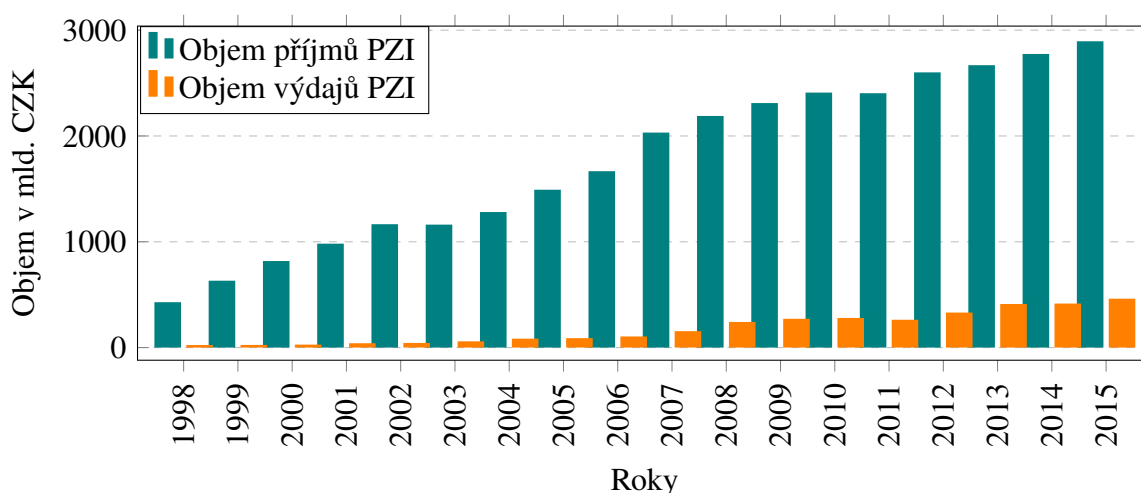
Rok **2000** (Kurs 2000 1 USD = 37,813 CZK) opět znamenal stabilní přísun zahraničních investic do ekonomiky ČR. Na růstu 186 mld. CZK (Celková hodnota PZI v ČR v roce 2000 činila 818 mld. CZK) se stále podílí privatizace státních podílů ve firmách a také vstup rakouské Erste Group do České spořitelny. Další jev je navyšování kapitálu a vznik nových provozních jednotek u firem s dlouhodobou majetkovou účastí ze zahraničí. Méně významné jsou investice na „zelené louce“. Celkový počet investorů činí přibližně 3400 jednotek z toho cirká 120 investorů se podílí na polovině z celkového objemu investic. 30,1% investic pochází z Nizozemí, 25,5% z Německa, 11,1% z Rakouska a 6,5% z USA. Směr investic zůstává podobný a kopíruje rok 1999 s podílem služeb v hodnotě téměř 60% z toho 15% obchod a opravy, 14,7% peněžnictví a pojišťovnictví a 11,2% doprava a telekomunikace. Tyto hodnoty reflektují privatizaci bank, rozvoj obchodních řetězců a vývoj mobilních operátorů.[24, 25]

Následující rok **2001** (Kurs 2001 1 USD = 36,259 CZK) je unikátní z důvodu převýšení růstu objemu investic do základního kapitálu v hodnotě 65 mld. CZK růstem objemu

KAPITOLA 2. VÝVOJ ZAHRANIČNÍCH INVESTIC V ČESKÉ REPUBLICĚ

reinvestovaného zisku v hodnotě 70 mld. CZK. Důvodem k tomuto jevu bylo i postupné dokončování privatizace a s tím spojený pokles přílivu investic do ZK. Celková hodnota PZI dosahovala v roce 2001 činila 982 mld. CZK, což znamená nárůst o 164 mld. CZK. Z hlediska společností zde máme nárůst na 3700 statisticky významných společností a z toho přibližně polovinu celkového objemu PZI představuje 70 společností. Teritoriálně celkové PZI pochází z Nizozemí 29%, Německa 24%, Rakouska 10%, Francie 7%, USA 6%, Velké Británie 6%, atd. Z hlediska sektorového členění zachovávají své prvenství služby, jenž přestavoval v roce 2000 zhruba 60% z toho převažuje sektor peněžnictví a pojišťovnictví, telekomunikace a obchod.[26, 27]

Obrázek 2.2: Graf celkového objemu PZI v ČR (kumulativní součet)³



Zdroj: Vlastní zpracování, data:

https://www.cnb.cz/cs/statistika/platbe_bilance_stat/publikace_pb/pzi/

Celková hodnota PZI v roce **2002** (Kurs 2002 1 USD = 30,141 CZK) dosáhla částky 1166 mld. CZK, nárůst o 184 mld. CZK. Klíčová investice byla v tomto roce privatizace akciové společnosti Transgas⁴. Z hlediska společností rok 2002 nezaznamenal výrazný posun a hodnota celkových investic stále představovala cca 3700 společností z toho 70 společností představující zhruba polovinu celkového objemu PZI. Teritoriální rozdělení celkového objemu PZI(kumulativní) bylo následující. Nizozemí 34%, Německo 22%, Rakousko 11%, Francie 6%, Belgie a USA 5%, atd. Sektorové členění zhruba kopírovalo

³Konečný stav účtu přijatých PZI v roce $n = [\text{Konečný stav objemu přijatých PZI v roce } n-1] + [\text{Přitéklé zahraniční investice do země} - \text{odtéklé zahraniční investice zpět do zemí původu}]$, Konečný stav účtu vydaných PZI v roce $n = [\text{Konečný stav objemu vydaných PZI v roce } n-1] + [\text{Vydané zahraniční investice do zahraničních zemí} - \text{navrácené investice ze zahraničí zpět do tuzemské ekonomiky}]$.

⁴Budovy Ústředního dispečinku tranzitního plynovodu. Komplex budov v brutalistickém architektonickém stylu. Dnes zde sídlí pobočka VZP

KAPITOLA 2. VÝVOJ ZAHRANIČNÍCH INVESTIC V ČESKÉ REPUBLICE

minulý rok 2001 a služby zůstaly primárním cílem investic, 36% investic poté přiteklo do zpracovatelského průmyslu, zvláště do oblasti zpracování ropy, výroby chemických a ostatních minerálních výrobků a výroby motorových vozidel.[28, 29]

V roce **2003** (Kurs 2003 1 USD = 25,654 CZK) přichází první pokles celkového objemu PZI a to o -4 mld. CZK a celková hodnota PZI v tomto roce měla hodnotu 1162 mld. CZK. Tento pokles byl dán zejména zpětným odkupem akcií Eurotelu od investora v zahraničí a prodej zahraničního podílu v Českém Telecomu portfoliovým investorům z USA a Velké Británie. Tyto transakce způsobily i pokles podílu odvětví telekomunikací a dopravy na celkovém stavu PZI v ČR z 11% na necelých 6%. V tomto roce došlo k navýšení investic do zpracovatelského průmyslu (42% celkového přílivu PZI) a to zejména výroba motorových vozidel. Z hlediska teritoriálního rozdělení vede Nizozemí s 31% podílem na celkovém objemu PZI, dále Německo 21%, Rakousko 12%, Francie 8%, USA 5%, atd.[30, 31]

Stav PZI v roce **2004** (Kurs 2004 1 USD = 22,365 CZK) byl 1281 mld. CZK, což znamená zvýšení o 119 mld. CZK. V tomto roce nebyl realizována žádná zásadní investice oproti předchozím létům. Dle odvětví bylo členění obdobné předchozím létům a peněžnictví a pojišťovnictví zůstala na prvním místě následováno obchodem a opravami. Teritoriálně PZI pocházely z Nizozemí 33%, Německa 21%, Rakouska 11%, Francie 7%, atd. V souvislosti s teritoriálním členěním je vhodné zmínit preferenci zahraničních investorů (zejména USA Japonsko.) investovat do ČR prostřednictvím dceřiných společností v Nizozemsku, Lucemburku a Kypru.[32, 33]

Celková hodnota PZI v roce **2005** (Kurs 2005 1 USD = 24,588 CZK) dosáhla částky 1492 mld. CZK, jenž je navýšení o 211 mld. CZK. Na tomto nárůstu se podílely 50% dílem investice do základního kapitálu (ZK), z toho nejvýznamnější byl prodej státních podílů ve společnostech Unipetrol a Český Telecom. Odvětvová a teritoriální struktura kopírovala předchozí roky.[34, 35]

V roce **2006** (Kurs 2006 1 USD = 20,876 CZK) byla celková hodnota PZI 1667 mld. CZK, což znamená nárůst o 175 mld. CZK. Investice menšího rozsahu byly hlavní složkou přílivu PZI v tomto roce. Pojišťovnictví a peněžnictví zůstává stálým favoritem u investorů s téměř 17% podílem na celkovém objemu PZI. Druhé největší odvětví byly nemovitosti a služby pro podniky. Význam PZI v ekonomice ČR stále sílil a byl toho důkazem i počet

KAPITOLA 2. VÝVOJ ZAHRANIČNÍCH INVESTIC V ČESKÉ REPUBLICE

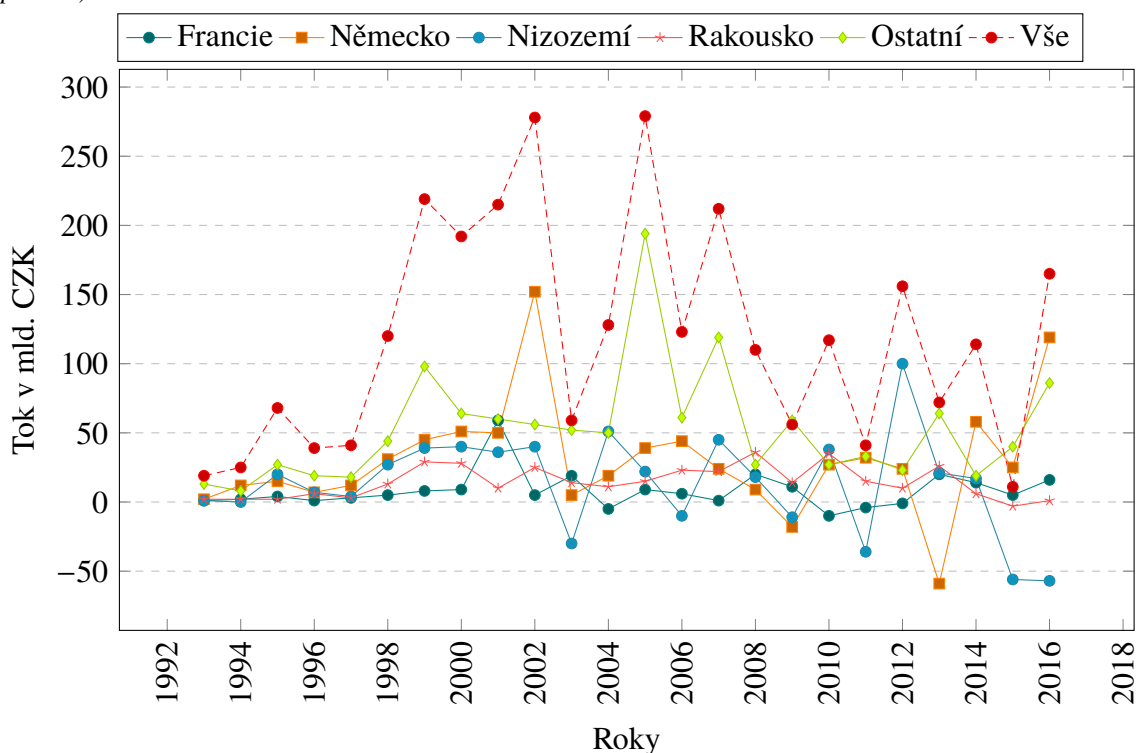
pracovních míst v zahraničních společnostech působícím na trhu ČR, jenž činil 636 tis. míst.[36, 37]

Kumulovaná hodnota PZI přesáhla v roce **2007** (Kurs 1 USD = 18,078 CZK) 2032 mld. CZK (Přirůst 365 mld. CZK.) Zásadní měrou k meziročnímu přírůstku přispěl reinvestovaný zisk firem. Odvětvová a teritoriální struktura zůstala stabilní a podobala se minulým obdobím.[38, 39]

Rok **2008** (Kurs 2008 1 CZK = 19,346 USD) přinesl meziroční změnu o 157 mld. CZK a navýšil tak celkovou hodnotu PZI na 2189 mld. CZK. Příliv PZI byl tvořen především navyšováním kapitálu ve stávajících podnicích a úvěry ze zahraničí. Nižší podíl reinvestovaného kapitálu ovlivnila ekonomická krize. Z hlediska odvětví mělo největší podíl odvětví peněžnictví a pojišťovnictví 18,8%, nemovitosti a služby pro podniky 16,3%, obchod a oprava a výroba motorových vozidel. Nizozemí si zachovává majoritní podíl na celkové hodnotě PZI s 31,6%, dále pak Německo 14,4% a Rakousko s 12,1%.[40, 41]

Obrázek 2.3: Graf příjmů PZI podle zemí v ČR

(Stav na konci roku = Přitekly zahraniční investice do země - odešly zahraniční investice zpět do země původu)⁵



Zdroj: Vlastní zpracování, data:

https://www.cnb.cz/cs/statistika/platbni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/

KAPITOLA 2. VÝVOJ ZAHRANIČNÍCH INVESTIC V ČESKÉ REPUBLICE

Celková hodnota PZI v roce **2009** (Kurs 2009 1 USD = 18,368 CZK) činila 2311 mld. CZK (Přírůstek 122 mld. CZK). Zvýšení stavu PZI bylo mimo jiné ovlivněno i aktualizací statistiky o nemovitostech vlastněných fyzickými osobami nerezidenty, novými investicemi menšího rozsahu a navyšováním kapitálu ve stávajících společnostech.⁶ Teritoriální a odvětvová struktura kopírovala minulé roky.[42, 43]

Hodnota kumulovaných PZI v ČR činila v **2010** (Kurs 2010 1 CZK = 18,751 USD) 2410 mld. CZK, což znamená nárůst o 99 mld. CZK. Zahraniční podniky představují primární cíl zahraničních investic. Teritoriální a odvětvová struktura se velmi podobala minulým létům.[44, 45]

V roce **2011** (Kurs 2011 1 USD = 19,940 CZK) nastává pokles celkové hodnoty PZI o -6 mld. CZK (Celková hodnota 2404 mld. CZK). ZK se snížil o -27 mld. CZK. Z hlediska odvětví měla největší zastoupení oblast finančního zprostředkování 18,5% a činnost v obalstí nemovitostí 8,5%. Teritoriálně se pak Nizozemí podílelo 27,4%, Německo 14,9% a Rakousko 13,2%. [46, 47]

Stav PZI ke konci roku **2012** (Kurs 2012 1 USD = 19,055 CZK) dosáhl hodnoty 2601 mld. CZK (Přírůstek 197 mld. CZK) Srovnatelný vývoj s předchozími roky má i oblast odvětví a teritoriálního členění PZI.[48, 49]

Rok **2013** (Kurs 2013 1 USD = 19,894 USD) růst hodnoty celkových PZI o 68 mld. CZK, což znamená celková hodnota 2669 mld. CZK. Finanční zprostředkování se podílelo na PZI 27,9%, dále pak výroba motorových vozidel 10,1% a nemovitosti 6,8%. Z hlediska teritoriálního má největší podíl Nizozemí s 28,6%, Rakousko 14% a Německo 11,3%. [50, 51]

Hodnota kumulovaných PZI v ČR činila v **2014** (Kurs 2014 1 CZK = 22,834 USD) 2775 mld. CZK (Růst o -106 mld. CZK). Objem dividend vyplacených zahraničním společnostem v roce 2014 činil 200 mld. CZK. Nejvíce zahraniční investoři směřovali své zdroje do zpracovatelského průmyslu 33,4%, dále finančních služeb 25,4% a velkoobchodu a oprav motorových vozidel 10,7%. Teritoriální členění je obdobné předchozím létům.[52]

Celková hodnota PZI v roce **2015** (Kurs 2015 1 USD = 24,824 CZK) dosahovala hodnoty 2895 mld. CZK (Růst o 165 mld. CZK. Také došlo k přecenění hodnoty přeshraničních

⁵Negativní hodnoty v grafu nám značí vyšší míru odlivu PZI zpět do zahraničních ekonomik, oproti přílivu zahraničních PZI do tuzemské ekonomiky. Tento jev se označuje jako tzv. zpětná investice.

⁶„Právnícká osoba, která nemá na území České republiky sídlo, bydliště ani se zde nezdržuje.“ [76]

KAPITOLA 2. VÝVOJ ZAHRANIČNÍCH INVESTIC V ČESKÉ REPUBLICĚ

stavů ZK z účetní hodnoty na tržní ocenění u kotovaných akcií. Účetní ocenění zůstalo v platnosti u nekotovaných akcií a podílů tuzemských podniků v rámci PZI⁷. Teritoriální a odvětvová struktura kopírovala minulé roky.[53]

⁷Kotované akcie = Akcie obchodovatelné na veřejném trhu, nekotované akcie = Akcie neobchodovatelné na veřejném trhu.[54]

3. Podpora přílivu zahraničních investic

Vlády států participujících na mezinárodním obchodu mají v zásadě na výběr z dvou nástrojů politiky reflektující jejich pohled na tok mezinárodního kapitálu do jejich země. **V prvním případě vlády staví svou hospodářskou politiku na preferencích domácích podnikatelů** a toto se odráží i ve volbě nástrojů hospodářské politiky. Jsou zaváděny různé překážky, restrikce a opatření ztěžující vstup zahraničních subjektů do tuzemské ekonomiky, a zároveň protěžování domácích podnikatelů při získávání státních podpor pro podnikání. Konkrétně se může jednat například o nutnost založení podniku společně s domácím vlastníkem, stanovení minimálního podílu domácích vstupů, bezcelní zóny či stanovení minimálního podílu vývozu na tržbách.

V druhém případě nastává jev opačný, vlády spatřují v zahraničních investorech příležitost k rozvoji tuzemské ekonomiky prostřednictvím přítoku zahraničního kapitálu, přístupu k rozvinutější technologii, posílení exportu, atd. Státy řídící se touto filozofií implementují různá řešení pro nalákání těchto investorů, jako jsou například investiční pobídky (IP) či marketing země. Zároveň se také snaží o zmírnění administrativní zátěže spojené se založením nové společnosti, sjednocení podmínek pro tuzemské podnikatele a podnikatele zahraniční a obecnou liberalizaci přílivu zahraničních investic.[13]

Tabulka 3.1: Udělené investiční pobídky v ČR dle země původu (1998-2016)

Země	Počet projektů	Investice v mil. EUR	Investice v mil. CZK	Nově vytvořená pracovní místa
Česká republika	517	9 963	276 893	50 443
Německo	166	4 537	147 329	36 540
Nizozemí	57	2 386	74 631	24 184
Japonsko	50	1 917	63 282	15 569
USA	33	670	20 251	5 933
Rakousko	25	514	15 249	1 743
Itálie	23	392	12 142	3 676
Francie	23	504	15 885	5 741
Španělsko	21	269	8 069	2 015
Celkový součet	1053	27 314	819 628	180 932

Zdroj: Vlastní zpracování, data: <http://www.czechinvest.org/data/files/udulene-investicni-pobidky-investment-incentives-granted-k-31-12-2016-4249-cz.xls>

3.1 Oblasti a formy podpory

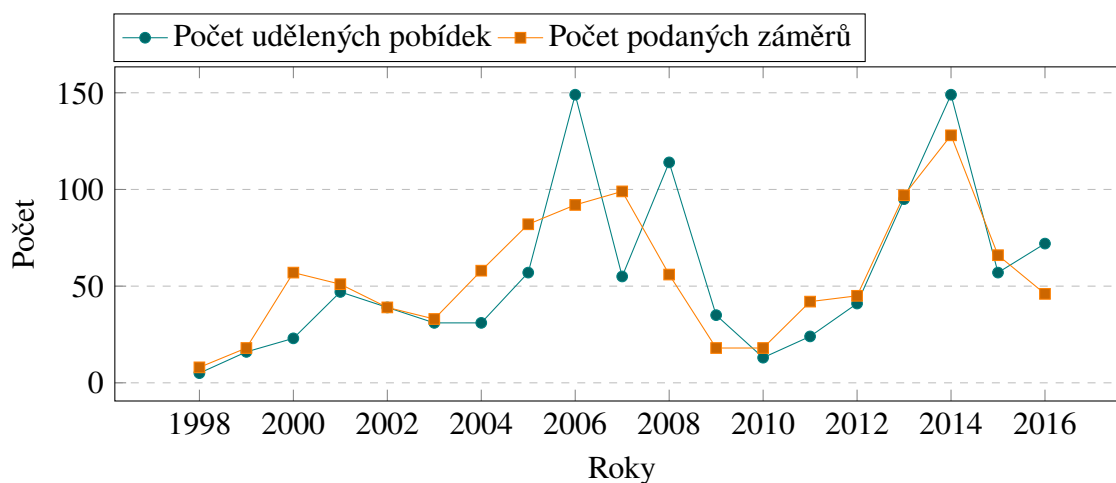
V současnosti jsou IP upravovány zákonem 72/2000 Sb. „*Zákon o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách)*“, jenž nabyl platnosti 1. května 2000. IP před tímto datem byly udělovány na základě usnesení vlády č.844/98 a č.298/98 k návrhu o investičních pobídkách. Dle těchto ustanovení musel investor pro získání IP splnit kritérium proinvestování minimálně 25 mil. USD na tzv. „greenfieldu“. Později byla tato hranice snížena na 10 mil. USD. Investor byl dále povinen vypracovat a předložit žádost o investiční pobídku.

Pobídky v tomto období byly udělovány v tzv. předzákoném režimu a nabývaly podoby:

1. Dotací na zavedení nové výroby
2. Účelových dotací na platbu daně z příjmu právnických osob
3. Dotaci na rozšíření a modernizaci výroby
4. Bezúročných půjček na rekvalifikaci a školení zaměstnanců
5. Bezúročných půjček na vytvoření nových pracovních míst

[16]

Obrázek 3.1: Vývoj počtu podaných záměrů na IP a udělených pobídek



Zdroj: Vlastní zpracování, data: <http://www.czechinvest.org/data/files/udulene-investicni-pobidky-investment-incentives-granted-k-31-12-2016-4249-cz.xls>

Koncem tohoto prozatímního období začíná období poskytování IP v tzv. zákonném režimu. Zákon 72/2000 Sb. vymezuje investiční pobídky a investice neboli investiční akce následovně:

1. Pro účely tohoto zákona se rozumí investiční pobídkou veřejná podpora ve formě

- (a) slevy na daních z příjmů podle zvláštního právního předpisu,*
- (b) převodu pozemků včetně související infrastruktury za zvýhodněnou cenu,*
- (c) hmotné podpory vytváření nových pracovních míst podle zvláštního právního předpisu,*
- (d) hmotné podpory rekvalifikace nebo školení zaměstnanců podle zvláštního právního předpisu,*
- (e) hmotné podpory pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku) pro strategickou investiční akci, nebo*
- (f) osvobození od daně z nemovitých věcí ve zvýhodněných průmyslových zónách v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem*

2. investiční akci

- (a) zavedení nebo rozšíření výroby v oborech zpracovatelského průmyslu*
- (b) vybudování nebo rozšíření technologického centra, nebo*
- (c) zahájení nebo rozšíření činnosti centra strategických služeb,*

3. strategickou investiční akci

- (a) investiční akce ve výrobě schválená vládou, přičemž částka způsobilých nákladů je minimálně 500000000 Kč, z nichž alespoň 250000000 Kč je vynaloženo na pořízení strojního zařízení určeného pro výrobní účely, a je vytvořeno alespoň 500 nových pracovních míst,*
- (b) investiční akce v oblasti technologických center schválená vládou, přičemž částka způsobilých nákladů je minimálně 200000000 Kč, z nichž alespoň 100000000 Kč je vynaloženo na pořízení strojního zařízení, a je vytvořeno alespoň 100 nových pracovních míst*

1. května 2005 prošel zákon 72/2000 Sb. úpravou, která přinesla například nové typy investičních pobídek a odstranila řadu překážek. Nově se zavedla maximální 25% míra veřejné podpory z uznatelných nákladů v rámci celé ČR a 0% na území města Prahy. Ve zpracovatelském průmyslu vzniká kritérium vytvoření minimálně 20 pracovních míst. Zavádí se nové typy center strategických služeb (Datová centra a centra zákaznické podpory.). Ruší se podmínka financování investice z vlastních zdrojů. Snižují se požadavky na tvorbu minimálního počtu pracovních míst u Technologických center¹ a Center strategických služeb²

Vznikají zvýhodněné průmyslové zóny obsahující atraktivnější formy podpor. „*Zvýhodněnou průmyslovou zónou je vládou schválená průmyslová zóna určená k podpoře vyváženého a dynamického hospodářského rozvoje České republiky. Ministerstvo navrhuje zvýhodněné průmyslové zóny vládě na základě průběžné analýzy volných ploch ve stávajících státem podporovaných průmyslových zónách a s ohledem na aktuální hospodářský vývoj v jednotlivých částech území České republiky.*“ [3, § 1b] Dále se navyšuje hmotná podpora na pořízení majetku z 5% na 10% pro strategické investiční akce, navyšuje se hmotná podpora na tvorbu pracovních míst na 100 - 300 tis. CZK na nové pracovní místo a rozšiřuje se počet regionů poskytujících hmotnou podporu na tvorbu pracovních míst, školení a rekvalifikaci. [63, 16]

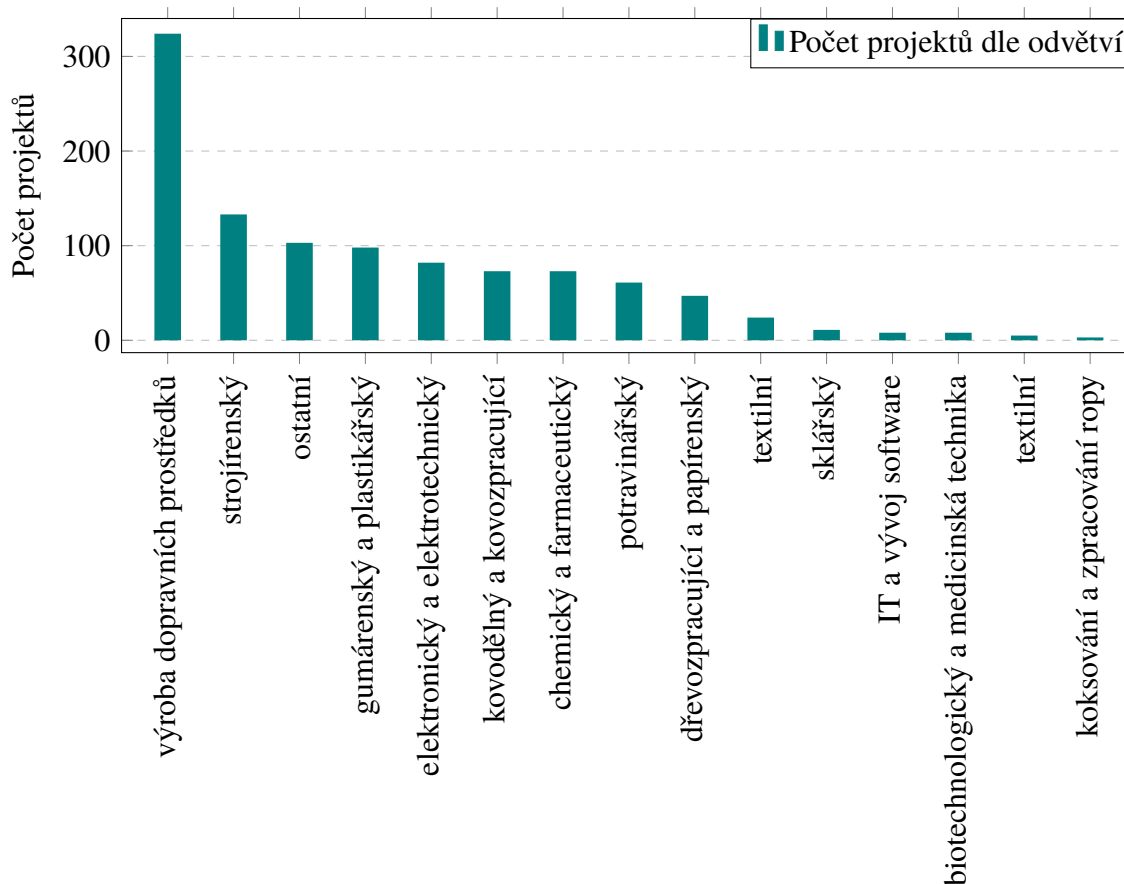
3.1.1 Zpracovatelský průmysl

Dle CZ-NACE zpracovatelský průmysl zahrnuje „*mechanickou, fyzikální nebo chemickou přeměnu materiálů nebo komponentů na nové produkty (zboží)*). . . *Materiály, látky a suroviny, které se využívají jako vstupy zpracovatelského průmyslu, jsou produkty zemědělství, lesnictví, rybolovu a akvakultury, těžby, dobývání kamene a písků a jílu nebo se též může jednat o produkty jiných zpracovatelských činností. Podstatná změna, renovace nebo rekonstrukce produktů se obecně považuje za výrobu zboží, a zařazuje se tedy do zpracovatelského průmyslu. Výsledkem výrobního postupu jsou buď hotové výrobky určené pro užívání nebo spotřebu, nebo polotovary určené k dalšímu opracování nebo zpracování*“ [81, s. 91]

¹Technologická centra- minimálně 20 pracovních míst.

²Centra pro tvorbu softwaru a datová centra- minimálně 20 pracovních míst, opravárenská centra a centra sdílených služeb- minimálně 70 pracovních míst, centra zákaznické podpory- minimálně 500 míst.

Obrázek 3.2: Graf počtu udělených investičních pobídek dle odvětví (1998-2016)



Zdroj: Vlastní zpracování, data: <http://www.czechinvest.org/data/files/udulene-investicni-pobidky-investment-incentives-granted-k-31-12-2016-4249-cz.xls>

Tabulka 3.2 na straně 38 nám ukazuje formy investičních pobídek. K těmto pobídkám pro zpracovatelský průmysl se váží následující podmínky. V rámci investiční akce je nutná Investice do majetku min. 50 mil. Kč - 100 mil. Kč, dle regionu z toho nejméně 50% do nových strojů společně s vytvořením min. 20 nových pracovních míst. U strategické investiční akce platí Investice do majetku min. 500 mil. Kč z toho nejméně 50% do nových strojů a vytvoření min. 500 nových pracovních míst.

3.1.2 Technologická centra

Technologická centra jsou důležitou součástí každé vyspělé země a hrají klíčovou roli v budování konkurenceschopnosti tuzemského průmyslu, zdravotnictví, energetice, atd. Díky jejich zaměření na high-tech odvětví plodí nejen produkty s vysokou prodanou hodnotou

Tabulka 3.2: Tabulka forem investičních pobídek- zpracovatelský průmysl

Formy investiční pobídky	
Investiční akce	Strategická investiční akce
Sleva na dani z příjmů na 10 let	Kromě standardních investičních pobídek navíc:
Hmotná podpora na nově vytvořené pracovní místo až do výše 300 tis. Kč	
Hmotná podpora na školení zaměstnanců až do výše 50% školicích nákladů	Hmotná podpora na pořízení majetku až do výše 10% z uznatelných nákladů (max. 1,5 mld. Kč)
Osvobození od daně z nemovitých věcí na 5 let ve zvýhodněných průmyslových zónách	

Zdroj: Vlastní zpracování, data: <http://www.czechinvest.org/data/files/investicni-pobidky-matice-pobidek-5205-cz.pdf>

(Tenkovrstvé materiály, laserové technologie, strojové učení, atd.), ale také představují hnízdo pro elitní vědce z celého světa.

Formy investičních pobídek jsou obdobné pobídkám zpracovatelského průmyslu viz 3.2 na stránce 38 s rozdílem uznatelných nákladů ve výši max. 0,5 mil. CZK namísto max. 1,5 mil. CZK. [2]

Podmínkou pro získání IP je investice do majetku min. 10 mil. Kč z toho nejméně 50% do nových strojů a současně vytvoření min. 20 nových pracovních míst u investiční akce. Strategická investiční akce je podmíněna Investice do majetku min. 200 mil. Kč z toho nejméně 50% do nových strojů a vytvoření min. 100 nových pracovních míst. [2]

3.1.3 Centra strategických služeb

Centra strategických služeb se zabývají „*branými aktivitami společností, které se vyznačují úzkou návazností na informační technologie a výrazným mezinárodním zaměřením, zejména pak centra zákaznické podpory, centra sdílených služeb, centra pro vývoj softwaru, expertní a řešitelská centra pro informační a telekomunikační technologie a high-tech opravárenská centra.*“ [85, s. 2]

„*Za strategické služby se nepovažují zejména služby cestovního ruchu, služby rekreační, kulturní a sportovní, dále služby zdravotní a ostatní sociální služby, služby dopravní a přepravní, distribuční a logistické, poštovní, kurýrní, konzultační a poradenské služby,*

bankovní, realitní a leasingové služby, telekomunikační služby (přenos hlasu, dat, obrazu), služby datových (kolokačních) center, dále služby audiovizuální, direct marketing, služby spojené s ochranou životního prostředí a služby agentur práce.“[85, s. 2]

Formy investičních pobídek jsou opět obdobné pobídkám zpracovatelského průmyslu viz 3.2 na stránce 38 s absencí strategických investičních akcí.

Podmínky vytvoření nových pracovních míst:

- centrum pro vývoj software – 20 míst
- centrum sdílených služeb – 70 míst
- high-tech opravárenské centrum – 70 míst
- datové centrum – 20 míst
- centrum zákaznické podpory – 500 míst

[2]

3.2 Organizace podpory

3.2.1 Tuzemské organizace

CzechInvest

Státní příspěvková organizace založená v roce 1992 a podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu (MPO). Cílem organizace je posílení konkurenceschopnosti české ekonomiky pomocí podpory malých a středních podniků (MSP), inovací, získávání zahraničních investic a podnikatelské infrastruktury. Czechinvest se také snaží propagovat ČR v zahraničí jako lokalitu vhodnou pro mobilní investice. Je jediná organizace s právem předkládat žádosti o IP nadřízeným orgánům a aktivně podporuje české firmy vykazující zájem o zapojení se do dodavatelských řetězců nadnárodních firem.

Hlavní služby:

- Informování o možnostech podpory MSP
- Tvoří informační brožury a publikace

- Formální poradenství k projektům
- Spravuje databázi podnikatelských nemovitostí
- Spravuje databázi českých dodavatelských firem
- Pomáhá při realizaci investičních projektů
- Zprostředkovává státní investiční podporu
- AfterCare- poskytuje služby zahraničním investorům působícím v ČR

[80]

Sdružení pro zahraniční investice (AFI)

Nevládní nezisková organizace podporující PZI, spolupráci mezi firmami a výzkumnou sférou, export investic a rozvoj českého podnikatelského prostředí. Společnost byla založená v roce 1996 a od té doby spolupracuje s velkým počtem významných firem. Jedná se například o firmu Deloitte, E&Y, KPMG, LMC, PwC, IBM, Siemens, atd. Mezi její další aktivity patří vydávání informačních magazínů Czech Focus a Investors´ Guidebook.[79]

Ministerstvo průmyslu a obchodu MPO

Orgán státní správy mající na starosti:

- Průmyslovou, energetickou, surovinovou, proexportní a obchodní politiku v kontextu EU
- Vnitřní obchod a ochranu zájmů spotřebitelů
- Podpora malých a středních podnikatelů, rozvoj živnostenského podnikání a využívání evropských fondů
- Elektronickou komunikaci a poštovní služby
- Technickou normalizaci, metrologii a zkušebnictví
- Podpora zpracovatelského průmyslu a výzkumu a vývoje

Mezi hlavní priority MPO patří podpora podnikání a přílivu zahraničních investic. Klíčové je v tomto ohledu efektivní čerpání evropských dotací, snižování administrativní zátěže

a spolupráce s agenturou Czechinvest. MPO má hlavní slovo ve schvalování investičních pobídek a vykonává i následnou kontrolu investic.

3.2.2 Zahraniční organizace

Korea Trade – Investment Promotion Agency (Kotra)

Jihokorejská vládní nevydělečná organizace založená v roce 1990 za účelem oboustranné podpory hospodářské spolupráce České republiky a Korejské republiky. Slouží též jako ekonomické oddělení Velvyslanectví Korejské republiky v České republice.

Hlavní činnosti Kotra:

- Obchodní mise- Obchodní delegace korejských firem.
- Výstavní veletrhy v Koreji
- Zastupování korejských firem na českém trhu
- E- trade- Realizace obchodních videokonferencí českých a korejských firem.
- Poptávky- Sběr poptávek od českých a slovenských firem, které hledají dodavatele. Předání poptávek vhodným korejským firmám pro předložení nabídky.
- Contact Korea - Nabídky práce v Jižní Koreji.

[70]

Smišovaná česko čínská komora vzájemné spolupráce.

Dobrovolné sdružení fyzických a právnických osob, které vykazují zájem podnikat na území Čínské lidové republiky a území České republiky. Posláním komory je zejména rozvoj vzájemného obchodu mezi čínskými a českými podnikateli, organizacemi, spolky a dalšími subjekty. Mezi hlavní aktivity komory patří mimo jiné navazování a rozšiřování kontaktů mezi podnikateli, poskytování odborné pomoci, pořádání odborných seminářů a také nabízení informačního servisu.

Komora spolupracuje s Hospodářskou komorou České republiky, s Agrární komorou České republiky, se Svazem průmyslu a dopravy a obdobnými institucemi působícími na trhu ČR a Čínské lidové republiky.

3.3 Vliv investičních pobídek na příliv PZI

V předchozí části jsme si přiblížili formy podpory zahraničních investic a představili organizace jejich podpory. Investiční pobídky (IP) jsou tedy státem poskytované výhody konkrétní firmě v podobě přímé finanční podpory nebo úlevou. Zmínili jsme se také o dvou možných pohledech států na PZI a to názor pozitivní a negativní. Státy se postupem času stávají více liberální a přistupují k PZI spíše kladně. Toto tvrzení podporuje skutečnost, že v období od roku 1991 do roku 2002 bylo celosvětově schváleno 1641 změn v systémech regulace a podpory investic států a z toho 1552 (95%) změn mělo usnadnit a pomoci PZI. Růst nastává i v počtu investičních agentur. Dle United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) existovalo v roce 2001 164 agentur na národní úrovni a přes 250 agentur na regionální úrovni. V tuto chvíli vyvstává otázka, zdali jsou tyto zásahy správné a jaké mají vlády důvody pro podporu PZI.[13, 95]

3.3.1 Přehled názorů

Zastánci IP mohou argumentovat pomocí poukázání na nedokonalost tržní ekonomiky a zdůrazněním nutnosti zásahu státu a jeho snažení o nápravu. Zahraniční investoři se nachází ve zhoršené situaci z pohledu informovanosti a familiarity s tuzemským prostředím. Může se jednat o neúplné informace a zkreslené informace o různých oblastech země. Z tohoto důvodu vstupují státy do role poradců, poskytovatelů informací, marketérů země a poskytovatelů výhod pro zahraniční investory. Toto chování vypovídá o jisté důvěře v zahraniční investory a nalezení pozitivních dopadů PZI na tuzemskou ekonomiku. Věřící ve vyšší společenské výnosy z PZI (Vzniklá pracovní místa, získané zahraniční know-how, atd.), než soukromé výnosy pro investující firmu. Pokud je tomu opravdu tak, je vhodné podporovat PZI. Tato teoretická možnost vzniku těchto pozitiv však není argumentem pro plošné podporování všech investic. Možné přínosy investice by měly být prokázány a podpora by měla směřovat výhradně investicím s největším přínosem pro stát.

Problém však nastává v případě konkurence ostatních zemí při nabízení IP, jenž vede k situaci věžňova dilematu³. I zde má vláda na výběr z dvou možností. Nekooperovat a

³Teorie her - Typ hry, ve kterém mají dva hráči možnost si zvolit z dvou možností zradit nebo kooperovat. Prvotní myšlenky matematiků Melvina Dreschera a Merrilla Floodema obohatil A. W. Tucker o příběh a pojmenování „Věžňovo dilema“.[96]

vystavit se riziku směřování PZI do jiných zemí s podobnými podmínkami, ale užívající nástrojů IP. Anebo implementovat systém IP a zapojit se k valné většině zemí nabízející tyto výhody zahraničním investorům. Možné prvotní odlišení druhů IP se postupem času vytrácí z důvodu vzájemné inspirace zemí. Široké rozšíření nabídky IP několika vlád nám přineslo srovnatelné podmínky jako v případě neužití žádných nástrojů lákání investorů.

Zásahy státu mohou mít nejen výše zmíněné efekty, ale také i deformační efekt pro rozhodování o investicích. Podmínky nastavené státem nemusí nutně korespondovat s optimálním možnou situací a mohou vytlačit nepodporované investice, v opačném případě podpořit nesmyslné investice či investice nutně nevyžadující úlevy a podpory.[13]

Rozhodovací algoritmus zahraničních investorů

Srholec formuluje svou domněnku o postupu rozhodování investorů následovně. **Prvním** krokem je zhodnocení obecné stability země a proveditelnost investice v prostředí dané země. Do stability můžeme zahrnout hrozbu válečného konfliktu, revoluce, míru vynutitelnosti vlastnických práv, dostupnost infrastruktury, korupce a dostupnost výrobních vstupů. **Po vyřazení** míst nesplňujících tyto klíčové podmínky, nastává hodnocení tržních ekonomických faktorů, jako jsou mzdy, dopravní náklady, atd. **Přístup vlád k podpoře přílivu PZI v podobě IP** přichází až v konečné fázi rozhodování o vhodnosti dané země pro investování.[13, s. 136]

3.3.2 Výzkum Deloitte

V roce 2010 byla podána agenturou CzechInvest (viz 3.2.1 - *CzechInvest*, str. 39) žádost na společnost Deloitte o vypracování výzkumu v oblasti dopadů IP. Vznikl sedmistránkový dokument s názvem „*Finální zpráva vyhodnocení dopadů investic čerpajících pobídky a zhodnocení CzechInvest*“, jehož obsah si nyní přiblížíme (Časové rozmezí výzkumu Deloitte bylo 1998-2008).

Z hlediska zhodnocení dopadů na trh výzkum porovnává nově vytvořená pracovní místa vlivem projektů podpořených IP. Do roku 2008 bylo vytvořeno 308 tis. nových pracovních míst (27% na úrovni investorů), což tvořilo podíl 9% na všech zaměstnaných občanech ČR v roce 2008.

Obrázek 3.3: Hodnocení stavu kritérií v ČR a důležitosti kritérií pro zahraniční investory - PwC

Kritéria	Hod.	Důl.
Náklady na výrobu a mzdy	6.5	8.9
IP- úlevy z daně z příjmu	8.1	8.5
IP celkově	7	8.1
Příznivý daňový systém	5.9	8.1
Ekonomická stabilita	7	7.8
Dostupnost kvalifikovaného managementu	6.6	7.4
Politická stabilita	7	7.3
Dostatečná infrastruktura	5.9	6.8
IP- osvobození od cla a DPH	7.5	6.8
Dostupnost pozemků	6	6.5
Telekomunikace	6.9	6.4
IP- podpora při vytváření pracovních míst	6.5	6.3
IP- podpora při školení zaměstnanců	6.9	6.1
Byrokracie	5	5.8
Velikost místního trhu	5.6	5.5
IP- pozemky za zvýhodněné ceny	5	5.5
Korupce	6	5.1

Zdroj: Czech Investment Incentives in Practice and the Future,

PRICEWATERHOUSECOOPERS 2002

http://www.kr-kralovehradecky.cz/file/uzemni_planovani/studie_prum_zony/manual/manual.pdf

li a investory (Rok 2008 - 55% tuzemských nákupů.)

Zmíněné dopady IP na ekonomiku ČR nejsou dle výzkumu jediným pozitivem. Výzkum poukazuje dále na již zmíněný transfer zahraničního know-how a zahraničních manažerských zkušeností. Existence IP je dle výzkumu jedním z faktorů podporující příliv

⁴V případě růstu jedné veličiny pozorujeme pokles druhé veličiny. A naopak.

Následuje porovnání nově vytvořených míst díky IP a změnou nezaměstnanosti ČR, kde výzkum poukazuje na vzájemnou negativní korelaci.⁴ Srovnáním průměrných mezd u investorů a celé ČR byla zjištěna téměř totožná úroveň mezd. Výzkum uvádí celkový čistý příjem státu z IP za období 1999-2008 v sumě 230 mld. CZK. Rozpočítáno na 1 CZK činí příjem ČR za roky 2000-2008 8,63 CZK na 1 CZK čerpáných IP. Zajímavý poznatek je preference importu investorů při nákupu v provozní fázi (Nad 60%), avšak nákupy v investiční fázi jsou z větší části uskutečňovány mezi tuzemskými dodavate-

PZI, ne však zcela nejdůležitějším. Významné faktory jsou celková výkonnost ekonomiky, stabilita, právní rámec, kvalita a cena pracovní síly, rizika a podobně.[19]

3.3.3 Výzkum PwC

Výzkum PricewaterhouseCoopers (PwC) z roku 2002 zachycuje důležitost jednotlivých kritérií pro rozhodování zahraničních investorů o lokaci expanze své společnosti. Úryvek výsledků tohoto výzkumu je zobrazen v tabulce 3.3 na straně 44. Investoři (23 respondentů) byli požádáni o bodové hodnocení stavu kritéria v ČR (Sloupec „Hod.“) a poté o bodové hodnocení důležitosti kritéria pro samotné investory (Sloupec „Důl.“).

Pro hodnocení byla užitá hodnotící škála od stupně 1 - velmi špatný po 10 - velmi dobrý pro určení stavu kritéria v ČR a 1 - nevýznamný po 10 - významný pro určení důležitosti kritéria pro investora. Jako nejdůležitější kritérium označili investoři náklady na výrobu a mzdy. Druhé nejdůležitější kritérium bylo pro investory forma IP, konkrétně úlevy z daně z příjmu. Totožně důležitá kritéria byla příznivý daňový systém a IP celkově. Naopak nejméně důležitá kritéria byla korupce, pozemky za zvýhodněné ceny, velikost místního trhu a byrokracie. Nízké hodnocení důležitosti také získala podpora při vytváření pracovních míst a podpora při školení zaměstnanců.[13]

V případě důvodů pro doporučení ČR ostatním investorům odpovídali investoři následovně. Kvalita pracovní síly - 41%, Levná pracovní síla 37%, Ekonomická a politická stabilita 27%, IP 24%, Průmyslová tradice 20%, Nízké náklady 16%, Blízkost EU 12%, Rozvinutost ČR 10%.[13, s. 135]

3.3.4 Vlastní dotazníkové šetření

Při konstrukci vlastního dotazníkového šetření se autor inspiroval otázkami z průzkumu PwC a zvolil obdobné otázky. Důvodem pro tento krok byl záměr zjistit, zdali proběhla od roku 2002 evoluce v myšlenkových pochodech investorů a nastala změna v jejich prioritách.

Vlastní elektronický dotazník byl vytvořen pomocí nástroje Google Forms, obsahující 19 sekcí s hodnocením aktuálního stavu kritéria (1 - velmi špatný, 10 - vynikající) v ČR a důležitosti kritéria pro investora (1 - nevýznamný, 10 - významný). Oslovené společnosti

KAPITOLA 3. PODPORA PŘÍLIVU ZAHRANIČNÍCH INVESTIC

byly vybrány ze seznamu CzechInvestu o udělených IP a oslovení prostřednictvím emailu. Kritériem pro oslovení byla udělená IP a zahraniční původ mateřské společnosti.

Bohužel z důvodu nízkého počtu respondentů, jenž činil 10 odpovědí,

má tento výzkum nízkou vypovídací hodnotu a lze

jej považovat za čistě orientační. I přes tuto limitaci si můžeme všimnout

určitých podobností s výzkumem PwC a s názory

Srholce a jiných na důležitost IP při rozhodování

zahraničních investorů. Srovnáme-li důležitost nákladů na výrobu,

ekonomickou stabilitu a příznivý daňový systém

zpozorujeme obdobný důraz na vysoké hodnocení důležitosti.

Menší důležitost má dle výzkumu autora například celkový pohled na

IP, nicméně tuto položku velmi zkresluje nízký

počet respondentů a toto negativum reflektuje variační koeficient⁵ s hodnotou 45,81% (viz příloha).

Obrázek 3.4: Hodnocení stavu kritérií v ČR a důležitosti kritérií pro zahraniční investory - vlastní výzkum

Kritéria	Hod.	Důl.
Náklady na výrobu a mzdy	6.4	8.7
IP- úlevy z daně z příjmu	6.3	6.9
IP celkově	6.3	6
Příznivý daňový systém	4.9	7.3
Levná pracovní síla	5.4	7.8
Vzdělaná a kvalifikovaná pracovní síla	7.1	8
Ekonomická stabilita	7.9	8.5
Dostatečná infrastruktura	6.7	8.2
Politická stabilita	6.6	7.8
IP- osvobození od cla a DPH	5.8	7
Dostupnost pozemků	6.4	7.5
IP- podpora při vytváření pracovních míst	6	5.5
IP- podpora při školení zaměstnanců	6.2	5.9
Byrokracie	4.7	7.2
Velikost místního trhu	3.8	5.1
IP- pozemky za zvýhodněné ceny	5.7	6
Korupce	6.3	7.6
Stabilní prostředí	8.2	8.6
Obecně nižší náklady	6	7.7

Zdroj: Vlastní výzkum - data v příloze A

⁵Relativní míra variability. Udává, z kolika procent se v průměru odchylojí jednotlivé hodnoty od aritmetického průměru[12]

3.4 Závěr kapitoly

V této kapitole nám byly přiblíženy IP, organizace podpory PZI a také přehled názorů na vliv IP na ekonomiku a rozhodování zahraničních investorů. IP jsou nezanedbatelný nástroj vlád k lákání investorů, avšak jsou s nimi spojena i negativa například ve formě podpory oblastí nevyžadující úlevy. Výše zmíněný výzkumy nám poté přibližují stupeň signifikantnosti IP v rozhodování zahraničních investorů. Stručně řečeno jsou IP středně důležitý nástroj, jehož jediná existence nutně nezaručí vládám kýžený příliv IP.

Část II

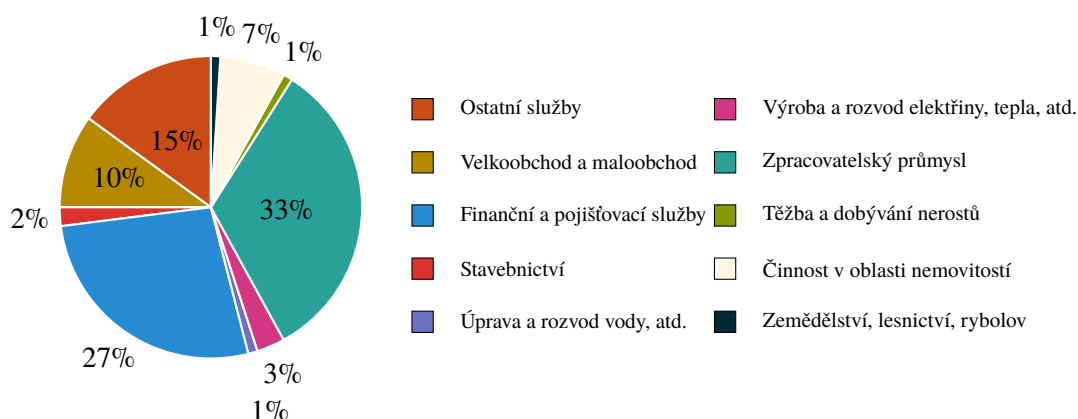
Zhodnocení dopadů investic na ekonomiku České republiky

4. Charakteristika investic

V této kapitole navážeme na kapitolu 2 - „Vývoj zahraničních investic v ČR“ na straně 25. Podrobněji si rozebereme odvětvovou strukturu investic, země s největším podílem na tuzemských PZI, dále strukturu investic dle zdroje a poté regionální rozložení přítoků PZI.

4.1 Odvětvová struktura

Obrázek 4.1: Stav PZI (celkem) v ČR k 31.12. 2015 dle odvětví (NACE rev.2)



Zdroj: Vlastní zpracování, data: <http://www.cnb.cz/analytics/saw.dll?Portal>

Graf 4.1 na straně 49 nám zobrazuje odvětvovou strukturu PZI k 31. 12. 2015 dle klasifikace CZ-NACE. Největší zastoupení má zpracovatelský průmysl, který je následován finančním a pojišťovacím sektorem, ostatními službami a velkoobchodem a maloobchodem.

4.1.1 Zpracovatelský průmysl

V rámci průmyslu přichází investice nejen do rozšíření kapacit v rámci privatizace (viz 1.2 - „Způsob vstupu zahraničních firem na tuzemský trh strana“, 16), ale také investují do tzv. greenfieldů v rámci podpory státu průmyslových zón. Nejsilnější průmyslové odvětví je výroba motorových vozidel s 8,16% na celkovém objemu PZI (24,9% na průmyslu). Druhé nejsilnější odvětví je **ostatní zpracovatelský průmysl (výroba usní, nábytku, el.zařízení; opravy a instalace)** mající 5,59% podíl celkem na PZI (17% na průmyslu).

Následují **ropné, chemické, farmaceutické, pryžové a plastové výrobky** 4,59% (13,9% na průmyslu), **výroba potravin, nápojů a tabákových výrobků** 3,53% (10,7% na průmyslu), **kovy, kovové výrobky** 3,33% (10,14% na průmyslu), **výroba strojů a zařízení j.n.** 3,09% (9,39% na průmyslu), **počítače, elektronické a optické přístroje a zařízení** 1,87% (5,68% na průmyslu), **dřevařský průmysl, výroba papíru, tisk a rozmnožování nahaných nosičů** 1,58% (4,79% na průmyslu), **výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení** 0,69% (2% na průmyslu) a **Výroba textilií a oděvů** s 0,47% (1,42% na průmyslu).[67]

Výroba motorových vozidel má v ČR dlouhou tradici (viz 2 - „Vývoj zahraničních investic v ČR“). V současnosti automobilový průmysl zaměstnává přes 260 tis. lidí, kteří vyrobili za roky 2011 a 2012 1,2 mil. kusů automobilů. Nejvýznamnější hráči na tomto poli jsou ŠKODA AUTO a.s., Toyota Peugeot Citroën Automobile Czech, s.r.o. a Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.[18]

4.1.2 Služby

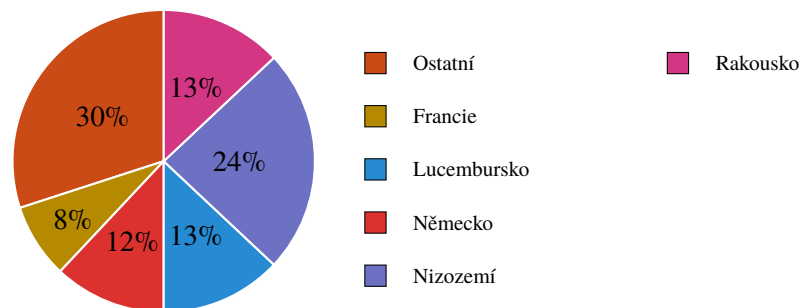
V oblasti služeb má největší zastoupení **finanční a pojišťovací činnosti** 27,29% na celkovém objemu PZI (46,1% na službách), dále **velkoobchod a maloobchod** 9,93% (16,77% na službách), **činnosti v oblasti nemovitostí** 7,29% (12,32% na službách), **informační a komunikační činnost** 5,84% (9,87% na službách), **profesní, vědecké a technické činnosti** 5,08% (8,58% na službách), **administrativní a podpůrné činnosti** 1,17% (1,97% na službách), **doprava, skladování, poštovní a kurýrní činnosti** 1,65% (2,79% na službách), **ubytování stravování a pohostinství** 0,51% (0,86% na službách), **zdravotní a sociální péče** 0,17% (0,29% na službách), **ostatní služby** 0,16% (0,26% na službách), kultura a rekreace 0,09% (0,16% na službách) a **vzdělávání** 0,02% (0,03% na službách).[67]

Poněkud negativní je poměrně nízké procentu investic do high-tech odvětví. Konkrétně v průmyslu odvětví počítačů, optiky, elektroniky, farmacie a chemie. V oblasti služeb poté věda, výzkum, informační a komunikační služby a technické služby. Budoucnost nejen ČR, ale celého světa tkví postupné automatizaci a elektronizaci našich životů. Proto je nutné být nejen „montovnou“ jak připomíná doc. Ing. Pavel Hnát, Ph.D. z VŠE[86], ale také klást důraz na vlastní inovační činnost. Příkladem mohou být výzkumná centra

propojená s technickými univerzitami (NTIS Plzeň¹), unikátní projekt HiLASE² (Laser Bivoj) či vlastní výzkumná centra společností (WITTE Nejdek, spol. s r.o. - vývojová kancelář v Plzni).

4.2 Struktura dle zdroje

Obrázek 4.2: Stav PZI dle zdrojové země k 31. 12. 2015



Zdroj: Vlastní zpracování, data: <http://www.cnb.cz/analytics/saw.dll?Portal>

2.3 Graf příjmů PZI podle zemí v ČR na straně 30 nám zobrazuje vývoj přílivu PZI dle zemí. Graf 4.2 na straně 51 znázorňuje celkové rozdělení zemí dle jejich účasti na PZI v ČR. Z grafů je patrné prvenství Nizozemí, které drží 24% podíl. Tento úspěch měly v 90. letech na svědomí zejména investice do tehdejšího Českého Telecomu firmou TelSource.[74] K „nadvládě“ nizozemských investic přispěla i výše zmíněná (1.3.3 - „Využití výhodnějších daňových podmínek“, strana 22) dohoda o dvojím zdanění a spolupráci ČR s nizozemskou vládou. Další významné nizozemské společnosti působící na trhu ČR jsou například UPC, Ahold (Supermarkety Albert), Philips, Unilever, a podobně.[77]

Rakouští investoři celkově proinvestovali v ČR celkem 385490 mil. CZK, z toho 307095 mil. CZK do služeb (247650 mil. CZK - Finanční a pojišťovací činnost) a 66970,5 mil. CZK do zpracovatelského průmyslu[67]. Nejvýznamnější banka je v rakouském vlastnictví Česká spořitelna, jež byla v roce 2000 odkoupena skupinou Erste Group[88]. Následuje

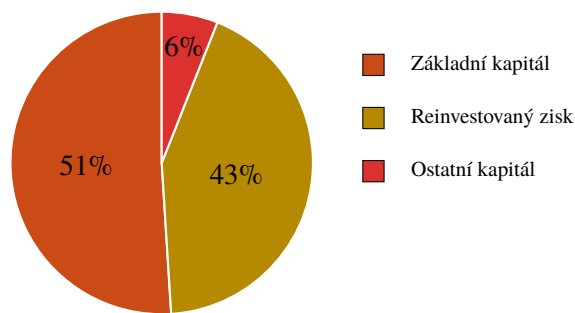
¹Výzkumné centrum Fakulty aplikovaných věd Západočeské univerzity v Plzni. Oblasti výzkumu jsou informační technologie, materiálový výzkum, bioinženýrství, matematické modelování a jiné.[78]

²Unikátní laser vytvořený ve spolupráci vědců z ČR a Velké Británie. Laser předčil týmy z celého světa a nabízí jako jediný výkon 1000 wattů. Laser pomůže při výzkumu léků, slitin i pevných látek, ale také při vývoji elektroniky.[56]

jí v roce 1993 založená Raiffeisenbank, která se chlubí pátým místem ve velikosti na trhu ČR[87].

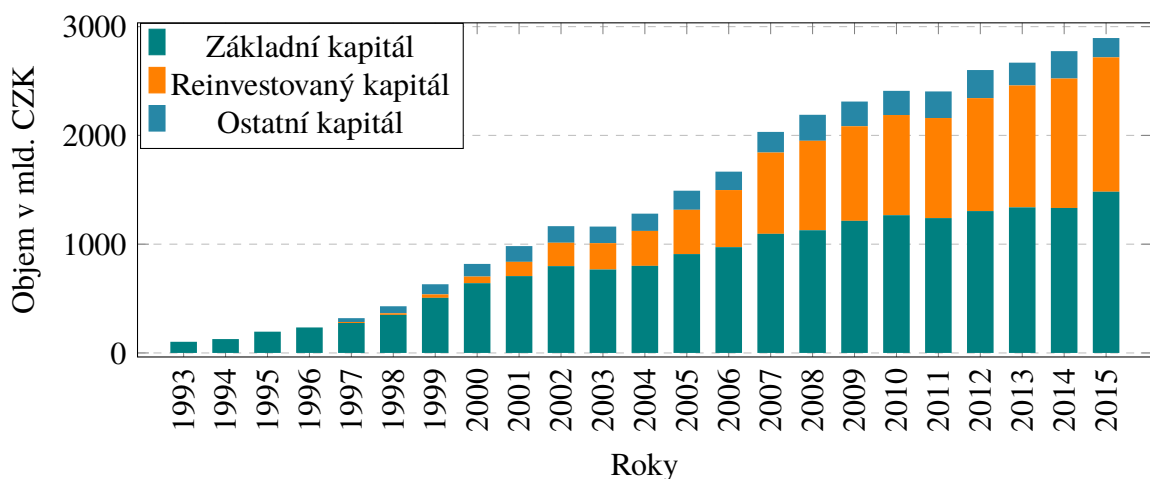
Lucemburské investice dosáhly v roce 2015 celkové hodnoty 354366,5 mil. CZK, z toho zpracovatelský průmysl 196796,6 mil. CZK (159059,6 mil. CZK - Výroba motorových vozidel) a služby 148993,2 mil. CZK.[67] Významné společnosti jsou například Accumalux (Výroba plastových obalů pro autobaterie), Rotarex (Ventily) a Paul Wurth (Technologické celky pro ocelárny).[14]

Obrázek 4.3: Struktura PZI dle zdroje k 31. 12. 2015



Zdroj: Vlastní zpracování, data: <http://www.cnb.cz/analytics/saw.dll?Portal>

Obrázek 4.4: Porovnání struktury PZI v ČR (kumulativně součet)



Zdroj: Vlastní zpracování, data: https://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/

KAPITOLA 4. CHARAKTERISTIKA INVESTIC

straně 42. Nizozemí, Rakousko, Německo a Lucembursko tvoří většinové investory a toky jejich PZI směřují především do hlavního města a Středočeského kraje.

5. Zhodnocení dopadů investic na ekonomiku

V této kapitole se dostáváme k závěrečné analýze dopadů PZI na ekonomiku ČR. Jak již bylo zmíněno v první kapitole této práce (1.1 - „*Druhy zahraničních investic*“, strana 11), názory na vliv zahraničních investic existují ve dvou podobách. Zahraniční investice mohou pro přijímající ekonomiku představovat příležitost k hospodářskému rozkvětu. Uváděná pozitiva jsou například příliv technologií, podpora formování kvalitní pracovní síly, zvýšení konkurence na trhu, integrace do světového trhu a rozvoj podnikání. Mimoto je zde možnost pokroku v environmentální otázce a ochrany životního prostředí prostřednictvím užívání moderní a šetrnější technologie zahraniční společnosti či prosazování přísnější environmentální politiky. Přesná měření vlivu investic na ekonomiku jsou velmi obtížná z důvodů rozdílného vnímání benefitů napříč zeměmi.

K posouzení dopadů PZI na ekonomiku můžeme přistupovat zpravidla dvěma způsoby, a to pomocí analýzy vztahů přílivu PZI s různými kritérii výkonnosti ekonomiky (HDP, HPH, mzdy, export, atd.) a za druhé kvalitativní analýza možných scénářů bez exaktního vyjádření výsledků čísly. Krátký teoretický kvalitativní nástin možných kladů a negativ bude následován exaktní analýzou dopadů PZI, ve které se pokusíme o zhodnocení zásahů investic do ekonomiky právě s porovnáním rozličných ukazatelů výkonnosti.[73, 9]

5.1 Teoretický nástin dopadů PZI

Technologie a know-how

Technologie a pracovní postupy silnou měrou ovlivňují tempo růstu ekonomiky. Z tohoto důvodu je přínos pokročilých zahraničních technologií vítán. S tímto je spojena i investice těchto firem do výzkumu a vývoje. Do ČR se tímto způsobem dostaly například moderní techniky řízení výroby (TPS, Lean manufacturing, Just in time, atd.), robotizace výrobních procesů a ostatní zahraniční know-how. Technologický transfer zahraničních firem může

však způsobit přílišnou závislost tuzemské ekonomiky na cizí technologii a odradit lokální firmy od vlastních investic do výzkumu a vývoje.

Pracovní síla

Další složka je formování a zdokonalování pracovní síly v cílové ekonomice. Pomocí napojení na know-how manažerů, techniků a vedoucích získávají lokální pracovníci cenné rady, pracovní postupy a zvyšují si tím kvalifikaci. Může se jednat například o zdokonalení se v ovládání již zmíněných moderních technologií (moderní CNC router, poloautomatické výrobní linky, atd.), přijetí filozofie kontinuálního zlepšování a podobně. Negativum intenzivního tréninku je možnost migrace pracovníků za lépe placenou práci do zahraničí. V ČR je zcela běžná praxe přeshraniční cestování za prací v oblastech lokalizovaných v těsné blízkosti s hranicemi.

Integrace do globální ekonomiky

Liberalizace zahraniční politiky země znamená příležitost pro tuzemské výrobce se zapojit do globálního řetězce výroby. Významný investor je schopen zásluhou své velikosti nastartovat lokální ekonomiku a zapříčinit vznik zcela nových výrobců tuzemského původu. Mimo to se i zde promítá zahraniční know-how v oblasti marketingu a propagace, které má možnost se otisknout i do marketingových strategií místních firem. Tato otevřenost s sebou však přináší náchylnost k přijetí nežádoucích zahraničních praktik a zvýšením materialistického chťče na úkor ochrany životního prostředí.

Zvýšená konkurence

Přeměna lokálního trhu na trh globální znamená zvýšený nátlak na firmy a nutnost pro reformy v oblastech kompletního řízení firmy. Firma na globálním trhu si nemůže dovolit být pohodlná a neinovovat, protože této příležitosti je schopen využít konkurent a pohodlnou firmu vytlačit z trhu. Zefektivnění procesů, implementace moderních přístupů řízení, instalace moderní technologie a zvýšená motivace vede k zvýšení produktivity dané ekonomiky. Proces adaptace není vždy úspěšný v každé společnosti a nutně přichází i postupné utlumení a ukončení činnosti neefektivních výrobců.

5.2 Exaktní analýza dopadů PZI

5.2.1 Výkon ekonomiky

Tabulka 5.1: Vliv nefinančních firem pod zahraniční kontrolou na HDP (v mld. CZK)

Ukazatel	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03
HDP (b.c.)	1196	1365	1580	1813	1953	2143	2237	2373	2563	2675	2801
HDP (2010)	2435	2494	2648	2761	2742	2734	2773	2892	2980	3030	3139
Deflátor	0.49	0.55	0.6	0.66	0.71	0.78	0.81	0.82	0.86	0.88	0.89
HPH pod ZKo (b.c.)	34	44	73	97	131	169	217	334	419	447	505
HPH pod ZKo (2010)	82	91	131	165	192	239	280	436	545	554	632
HPH pod ZKo v % HDP	2.84	3.22	4.62	5.35	6.71	7.89	9.7	14.08	16.35	16.71	18.03
Reálný růst HDP v %	x	2.4	6.2	4.3	-1	-1	1.4	4.3	3	1.7	3.6
Ukazatel	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14
HDP (b.c.)	3058	3258	3507	3832	4015	3922	3954	4034	4060	4098	4314
HDP (2010)	3294	3506	3747	3954	4062	3865	3954	4033	4001	3981	4089
Deflátor	0.93	0.93	0.94	0.97	0.99	1.01	1	1	1.01	1.03	1.06
HPH pod ZKo (b.c.)	638	691	905	1009	1063	1035	999	1017	1022	1032	1146
HPH pod ZKo (2010)	754	811	1047	1136	1204	1155	1137	1153	1138	1129	1211
HPH pod ZKo v % HDP	20.86	21.21	25.81	26.33	26.48	26.39	25.27	25.21	25.17	25.18	26.56
Reálný růst HDP v %	4.9	6.4	6.9	5.5	2.7	-5	2.3	2	-1	-1	2.7

Zdroj: Vlastní zpracování, data:

http://apl.czso.cz/pl1/rocenka/rocenkavyber.makroek_prod

Základní ukazatel výkonnosti ekonomiky je hrubý domácí produkt (HDP). Vyjadřuje nám „tržní hodnotu všech finálních statků a služeb vyrobených v ekonomice za dané časové období“ [4, s. 473] Jinými slovy se jedná o agregátní nabídku zboží a služeb v dané ekonomice vyjádřenou v penězích. HDP má svůj limit přesnosti v podobě nelegálního trhu a například pěstování zeleniny pro naši vlastní spotřebu. Pro účely této práce nám poslouží HDP měřený výrobní metodou umožňující nám zpozorovat podíl zahraničních firem na celkové hrubé přidané hodnotě (HPH) produkce. Samotná HPH nám vyjadřuje rozdíl mezi finální cenou služby nebo výrobku a náklady na jeho výrobu. HDP výrobní metodou lze spočítat následující rovnicí. $HDP = Produkce - mezispotřeba = HPH + daně z produktu - dotace na produkt$

V tabulce 5.1 na straně 57 jsme zobrazili získaná data o HDP v běžných cenách (nominální HDP) a stálých cenách roku 2010 (reálné HDP). HDP v běžných cenách (b.c.) nám zkoumá celkové výdaje v cenách daného roku a promítá se do tohoto měření změna cen, zatímco

KAPITOLA 5. ZHODNOCENÍ DOPADŮ INVESTIC NA EKONOMIKU

HDP v stálých cenách (2010) nebere tuto změnu v potaz a fixuje ceny v určitém roce. Podílem HDP (b.c.) a HDP (2010) získáme tzv. deflátor HDP. Pomocí tohoto ukazatele je možné přepočítat jakoukoliv složku HDP z cen běžných na ceny stálé.

Zjištěná data o HPH nefinančních¹ společností v ČR pod zahraniční kontrolou (ZKo) v běžných cenách přepočítáme na ceny stálé pomocí následujícího vztahu. $HPH \text{ pod ZKo (2010)} = HPH \text{ pod ZKo (b.c.)} \div \text{deflátor}$. Námi sledovaný podíl HPH pod ZKo na HDP vypočítáme následovně. $HPH \text{ pod ZKo v \% HDP} = HPH \text{ pod ZKo (b.c.)} \div HDP \text{ (b.c.)}$. A reálný růst HDP je vypočítán takto. $\frac{HDP(2010)_n}{HDP(2010)_{n-1}} * 100 = \text{Reálný růst HDP}$.

Zaměříme-li naši pozornost na ukazatel HPH pod ZKo v % HDP všimneme si velmi stabilního růstu tohoto ukazatele od roku 1993 s hodnotou 2,84%, až do roku ekonomické krize 2008 s hodnotou 26,48%. Tato hodnota se stala maximem na následujících 5 let, kdy probíhalo zotavování ekonomiky po krizi. V roce 2004 se dostáváme na nové maximum a to s podílem 26,56%. Pozorováním tohoto ukazatele je zjevný nemalý význam nefinančních firem pod ZKo na tvorbě HDP.

Tabulka 5.2: HPH zpracovatelského průmyslu (zp.) a služeb (sl.) (v mld. CZK, dle NACE2)

Ukazatel	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03
HPH zp. pod ZKo (b.c.)	20	24	38	50	67	93	127	205	247	242	267
HPH zp. pod ZKo (2010)	41	43	63	77	94	118	157	250	287	274	299
HPH zp. Pod ZKo v % HPH pod ZKo	49.7	47.5	48.5	46.5	48.6	49.4	56.1	57.3	52.6	49.5	47.3
HPH sl. pod ZKo (b.c.)	19	24	35	52	64	86	88	132	188	205	245
HPH sl. pod ZKo (2010)	38	44	58	79	91	110	109	160	218	233	274
HPH sl. pod ZKo v % HPH pod ZK	46.4	47.9	44.4	48.1	47.1	46.1	38.9	36.7	40.1	42.1	43.3
Ukazatel	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14
HPH zp. pod ZKo (b.c.)	347	361	466	510	511	480	490	517	529	533	619
HPH zp. pod ZKo (2010)	373	389	497	526	517	473	490	517	521	517	586
HPH zp. Pod ZKo v % HPH pod ZKo	49.5	47.9	47.5	46.3	42.9	40.9	43.1	44.8	45.8	45.8	48.4
HPH sl. pod ZKo (b.c.)	285	315	421	478	548	554	544	528	541	540	564
HPH sl. pod ZKo (2010)	307	339	450	493	555	546	544	528	533	525	534
HPH sl. pod ZKo v % HPH pod ZK	40.7	41.7	42.9	43.3	46.1	47.3	47.8	45.8	46.8	46.5	44.1

Zdroj: Vlastní zpracování, data:

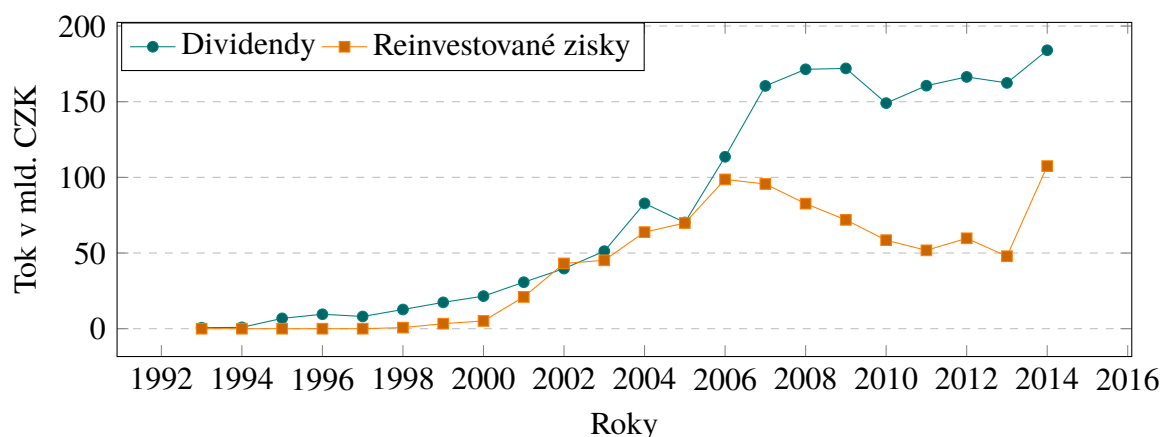
http://apl.czso.cz/pl1/rocenka/rocnkavyber.makroek_prod

Tabulka 5.2 na straně 58 poté znázorňuje HPH nefinančních společností pod ZKo v zpracovatelském průmyslu a službách. Opět zde užíváme výše vypočteného deflátoru k přepočtu hodnot z běžných cen na ceny stálé. Tabulka nám ukazuje vyrovnanost obou

¹Jednotky mající hlavní úkol výrobu a poskytování nefinančních služeb.

těchto kategorií a jejich dominanci v tvorbě HPH nefinančních společností pod ZKo. Za sledované období dvaceti let držel zpracovatelský průmysl větší podíl na tvorbě HPH ve čtrnácti případech.

Obrázek 5.1: Vývoj dividend a reinvestovaného zisku společností pod ZKo v ČR



Zdroj: Vlastní zpracování, data:

http://apl.czso.cz/pl1/rocenka/rocenka.presmsocas?jmeno_tabulka=TS%2018-3&rokod=1990&rokdo=2016&mylang=CZ&priznak=ST%

Graf 5.1 na straně 59 nám zobrazuje porovnání dividend (Navrácené zisky do mateřských společností v zahraničí.) a reinvestovaným ziskem do tuzemské společnosti. Od roku 2006 jsou patrné rozevírající se nůžky těchto dvou ukazatelů.

5.2.2 Trh práce

Trh práce a s ním spojená míra nezaměstnanosti a produktivita práce tvoří důležité duo pro všechny státy. Zejména vysoká produktivita práce je chápána jako konkurenční výhoda a prostředek k rozvoji ekonomiky. Jednoduchou úvahou dojdeme k závěru, že čím větší produktivita práce, tím větší je potenciál pro vyšší mzdy motivující tuto produktivitu a s tím také spojená vysoká životní úroveň obyvatel.

V tabulce 5.3 na straně 60² máme znázorněn vliv nefinančních firem pod ZKo na zaměstnanost a produktivitu práce. Jednotlivé ukazatele jsou celkový počet zaměstnanců v tisících, zaměstnanci ve společnostech pod ZKo v tisících, podíl zaměstnanců pod ZKo na celkovém počtu zaměstnanců v %, pracovní místa vytvoření vlivem IP, obecná míra

²Celkem zam. (tis.) = Celkový počet zaměstnanců v ČR.
 HPH na 1 pracovníka (b.c.; tis.) = $\frac{HPH_{dom.spol.}}{Celkemzam(tis.) - Zam.ZKo(tis.)}$

KAPITOLA 5. ZHODNOCENÍ DOPADŮ INVESTIC NA EKONOMIKU

Tabulka 5.3: Vliv nefinančních firem pod zahraniční kontrolou na zaměstnanost

Ukazatel	99	00	01	02	03	04	05	06
Celkem zam. (tis.)	4079	4022	4014	4002	3922	3914	4001	4048
Zam. ZKo (tis.)	470	574	614	599	600	620	637	695
Podíl zam. ZKo na cel. zam. v %	11.52	14.27	15.3	14.97	15.3	15.84	15.92	17.17
Prac. místa vlivem IP	5	10	13	9	10	9	10	30
HPH na 1 pracovníka v ZKo (b.c.; tis.)	480	623	764	816	939	1129	1183	1410
HPH na 1 pracovníka (b.c.; tis.)	502	525	552	577	603	629	653	660
HPH na 1 pracovníka v ZKo (2010; tis.)	595	759	888	924	1053	1216	1273	1506
HPH na 1 pracovníka (2010; tis.)	622	640	641	653	676	678	703	705
Obecná míra nezaměstnanosti v %	8.7	8.76	8.13	7.28	7.78	8.3	7.93	7.14

Ukazatel	07	08	09	10	11	12	13	14
Celkem zam. (tis.)	4125	4196	4107	4019	3993	3990	4055	4079
Zam. ZKo (tis.)	945	945	971	901	888	921	906	894
Podíl zam. ZKo na cel. zam. v %	22.91	22.52	23.64	22.42	22.24	23.08	22.34	21.92
Prac. místa vlivem IP	7	17	9	1	5	3	12	15
HPH na 1 pracovníka v ZKo (b.c.; tis.)	1165	1259	1206	1262	1298	1254	1283	1429
HPH na 1 pracovníka (b.c.; tis.)	746	756	759	784	801	813	796	823
HPH na 1 pracovníka v ZKo (2010; tis.)	1202	1274	1189	1262	1298	1236	1246	1355
HPH na 1 pracovníka (2010; tis.)	770	765	748	784	801	801	773	780
Obecná míra nezaměstnanosti v %	5.32	4.39	6.66	7.28	6.71	6.98	6.95	6.1

Zdroj: Vlastní zpracování, data:

http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenkavyber.makroek_prod

http:

[//ec.europa.eu/eurostat/web/structural-business-statistics/data/database](http://ec.europa.eu/eurostat/web/structural-business-statistics/data/database)

<http://www.czechinvest.org/data/files/>

udulene-investicni-pobidky-investment-incentives-granted-k-31-3-2017-4249.xls

nezaměstnanosti v % a jednotlivé HPH přepočítané na 1 pracovníka. Zaměříme-li se na podíl zaměstnanců pod ZKo na celkovém počtu zaměstnanců v % spatříme zde paralelu v pozvolném a velmi stabilním růstu hodnoty tohoto ukazatele s výše zmíněným růstem podílu HPH pod ZKo na HDP. Rozdíl však přichází po roce 2009, ve kterém tento ukazatel nabývá svého maxima a v následujících letech klesá.

Velmi zajímavé je porovnání ukazatelů HPH na 1 pracovníka³ v domácích společnostech a společnostech pod ZKo. Spatřujeme zde výrazný rozdíl v těchto dvou ukazatelích. Na základě těchto dat se můžeme přiklonit k prokázání zvýšené produktivity vlivem již zmíněné technologické vyspělosti zahraničních společností, a řízení podniků.

³Produktivitu práce je také možné měřit pomocí ukazatele „Souhrnná produktivita práce“, jenž je počítána podílem HDP ve stálých cenách a celkové zaměstnanosti.

5.2.3 Výzkum a vývoj

Poslední oblast této analýzy je velmi důležitý výzkum a vývoj (VaV). Důležitost VaV pro rozvoj ekonomiky a její budoucí konkurenceschopnosti je zřejmá. Značný rozmach robotizace a automatizace v 20. století se bude v tomto století dále prohlubovat. Ať už se jedná o automatizaci rychlého občerstvení[72], těžby[17] nebo užití strojového učení k lékařské diagnóze[66].

Tabulka 5.4: Pracoviště výzkumu a vývoje (kusy)

Ukazatel	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15
Ostatní	429	432	468	467	473	480	483	466	469	472	483
Veřejné podniky	46	44	39	44	45	44	42	39	43	50	47
Soukromé podniky domácí	1238	1314	1323	1245	1288	1556	1658	1718	1678	1749	1748
Soukromé podniky pod ZKo	304	352	374	477	539	507	537	555	578	569	592
Zaměstnanci pod ZKo	8467	10289	11757	14713	14577	13865	16050	18593	20262	22743	24102
Výzkumníci pod ZKo	3655	4343	5394	6746	6288	5836	6696	7601	8374	9788	11322
Výzkumníci domácí	4918	5220	5473	5248	5236	5736	6154	6788	7351	7462	7135

Zdroj: Vlastní zpracování, data: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30851&pvo=VAV02&str=v162>
https://www.czso.cz/csu/czso/statistika_vyzkumu_a_vyvoje

Tabulka 5.4 na straně 61 zobrazuje počet pracovišť a zaměstnanců VaV. V tomto srovnání je pozoruhodný tří až čtyř násobný počet soukromých domácích VaV podniků oproti soukromým podnikům VaV pod ZKo. Tato převaha tuzemských společností se však nepromítá do počtu zaměstnanců, ve kterém se nacházelo srovnatelně výzkumníků ve společnostech pod ZKo do roku 2008. Od tohoto roku sledujeme náskok počtu výzkumníků ve společnostech pod ZKo.

Tabulka 5.5 na straně 62 nám následně zaznamenává výdaje na VaV soukromých domácích podniků, veřejných podniků a soukromých podniků pod ZKo. Nepoměr z předchozí tabulky je přítomen i zde. I přes početnost soukromých domácích podniků nedosahují výdaje vyšších hodnot, než výdaje soukromých podniků pod ZKo. V roce 2015 připadá na 1 domácí soukromý podniky 9,9 mil. CZK a 1 soukromý podnik pod ZKo 48,5 mil. CZK (Rozdíl 38,6 mil. CZK.). Velkou měrou k těmto vysokým výdajům soukromých podniků pod ZKo přispívají výdaje na zpracovatelský průmysl a to zejména oblast automobilů. Od roku 2008 však pozorujeme i vyšší investice podniků pod ZKo do vědecké činnosti a to v hodnotě 2915 mil. CZK. Rostoucí trend pokračuje i v následujících letech.

KAPITOLA 5. ZHODNOCENÍ DOPADŮ INVESTIC NA EKONOMIKU

Tabulka 5.5: Výdaje na výzkum a vývoj domácích firem a firem pod ZKo (v mil. CZK)

Ukazatel	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15
Sou. dom. podniky	9559	10352	11170	9789	10139	12931	14389	16129	16519	18055	17326
Veřejné podniky	2673	2305	2975	2267	2121	2092	1969	1767	1927	2095	2114
Sou. podniky pod Zko	9954	12719	14686	16673	15865	14989	17790	20331	23067	26831	28707
Zpra. prům. domácí	5068	5549	5802	4739	4908	6833	7636	7966	8246	8931	9136
Zpra. prům. ZKo	7263	8845	8950	10248	9565	8512	9883	11201	13696	15199	15967
Věd. činnost domácí	2386	2751	2916	2350	2370	2842	3001	3821	3275	4063	3877
Věd. činnost ZKo	969	1092	1817	2915	3358	3459	4488	5170	5177	5949	5999

Zdroj: Vlastní zpracování, data: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&z=T&f=TABULKA&katalog=30851&pvo=VAV02&str=v162>
https://www.czso.cz/csu/czso/statistika_vyzkumu_a_vyvoje

5.3 Závěr kapitoly

V této kapitole jsme si krátce připomenuli názory na dopady PZI na tuzemskou ekonomiku, představili dva přístupy k analýze dopadů PZI na tuzemskou ekonomiku a analyzovali vybraná kritéria výkonnosti. V teoretickém nástinu bylo zpracováno zamyšlení nad klady a zápory vybraných faktorů dopadů. Následovala část zaměřující se na analýzu dat. V části 5.2.1 jsme mohli vidět prokazatelný vliv PZI na výkon ekonomiky prostřednictvím porovnání HPH nefinančních společností pod ZKo a HDP. Podíl zpracovatelského průmyslu a služeb na této HPH společností pod ZKo byl takřka vyrovnaný.

Část 5.2.2 nám přinesla informaci o významném podílu zaměstnanců ve společnostech pod ZKo na celkovém počtu zaměstnanců. Zajímavé zjištění nám přinesl pohled na výkonost pracovníků a to nález výrazného rozdílu v HPH na 1 pracovníka ve společnostech pod ZKo oproti domácím společnostem. V poslední části 5.2.3 jsme zkoumali počet a výdaje na VaV. Možná vysoká hodnota HPH v předchozím případě má zcela jistě návaznost na výrazně vyšší výdaje na VaV podniků pod ZKo.

Závěr

Tato bakalářská práce nám přiblížila rozdíly v druzích zahraničních investic, rozdílné způsoby vstupů investorů na tuzemský trh a faktory ovlivňující rozhodování těchto investorů o vstup na zahraniční trhy. Popisnou kapitolu vývoje přímých zahraničních investic (PZI) následovala kapitola zabývající se podporou PZI pomocí investičních pobídek (IP), přehledem názorů na pobídky a předložení vlastního výzkumu navazujícího na výzkum PricewaterhouseCoopers. Výzkum byl strukturován do devatenácti sekcí obsahující otázku a dvě hodnotící škály od 1 do 10. V dotazníku investoři hodnotili aktuální situaci v České republice a důležitost dotazovaných kritérií pro danou firmu. I přes nízký počet respondentů nacházíme mezi výzkumy určitou paralelu v důležitosti klíčových faktorů, kterým jsou zejména náklady na výrobu a stabilita země. Zhodnocením názorů a dat výzkumů je možné dojít k závěru, že jsou investiční pobídky středně důležitý faktor pro rozhodování investorů.

Druhá část práce nám přinesla informace o struktuře a vlivu zahraničních investic na ekonomiku pomocí různých kritérií výkonnosti. Z hlediska odvětví mají majoritní podíl služby a zpracovatelský průmysl. Nejvíce investic do České republiky pak přiteklo z Nizozemska a Německa a to zejména do Středočeského kraje a hlavního města Prahy. Mírně negativní jsou nízké hodnoty investic do high-tech odvětví a VaV.

V konečné analýze jsme se zamysleli nad možnými dopady PZI na domácí ekonomiku a přešli k analýze dat. Data, jenž byla primárně přebírána z Českého statistického úřadu a Eurostatu byla následně zpracována a prezentována v tabulkách. Zkoumány byly tři oblasti a to výkon ekonomiky z pohledu vlivu na HDP, vlivu na trh práce a vlivu na výzkum a vývoj. Souhrnně lze výsledky této analýzy interpretovat ve prospěch přímých zahraničních investic. Toto je z důvodu nemalého podílu zahraničních firem na tvorbě na tvorbě HDP, obdobného podílu na celkové zaměstnanosti a vyšší výkonnosti pracovníků v těchto společnostech. Zahraniční firmy také investují větší částky do vědy a výzkumu, než tuzemské firmy a zaměstnávají více výzkumníků.

Existenci zahraničních investic tedy můžeme dle zjištěných dat hodnotit jako pozitivní, avšak značný počet investic putujících do zpracovatelského průmyslu a to zejména do automobilového průmyslu může představovat konkurenční nevýhodu země v technologicky

pestrém budoucnu. Z výzkumů v kapitole třetí je patrné pohlížení investorů na Českou republiku jako na prostředí s levnou pracovní silou. Tento fakt láká investory uvažují založit si zde výrobní užívatel z velké části lidskou pracovní sílu a tím docílit úspor z důvodu nízkých mezd pracovníků. V těchto výrobních se následně vyrábí polotovary s nízkou přidanou hodnotou a tyto výrobky jsou vyváženy zpět mateřským firmám do zahraničí, kde jsou dokončeny a prodány konečnému zákazníkovi.

I proto je nutné dbát na VaV z důvodu budoucí konkurenceschopnosti ČR. Již dnes můžeme spatřit příklon některých výrobců ke zvýšení automatizace svých procesů. Příkladem je například čínský gigant Foxconn⁴, který v roce 2016 implementoval rozsáhlou robotizaci v jedné ze svých továren v Číně a tím uvolnil šedesát tisíc pracovních míst. Změny nastávají také v nákupních preferencích zákazníků a to směrem k personalizaci výrobků a služeb. Související nátlak na složitost výroby musí být reflektován ve zkvalitnění výrobních postupů získaných právě z VaV. Zvýšení investice do VaV nemusí nutně postačovat ke zkvalitnění výstupu výzkumných institucí. Klíčoví jsou samozřejmě výzkumníci a jejich kvalifikace a vědomosti získané ve vzdělávacích institucích nebo pomocí své iniciativy z knížek a internetu. Z tohoto důvodu je důležité kvalitní školství sledující aktuální trendy a poskytující svým absolventům potřebné znalosti k vykonávání povolání budoucnosti. Domnívám se, že úzké provázání výuky s praxí může studentům poskytnout cenné praktické dovednosti a firmám pracovníky již zaběhlé v pracovním procesu a znalé v teorii a praxi. Zahraniční investice tedy představují významnou část ekonomiky ČR a velkou měrou se podílí na tvorbě pracovních míst. Neméně důležité je však zaměření se na výrobu zboží s vyšší přidanou hodnotou a zvýšená pozornost na VaV.

⁴Čínský výrobce elektronických komponent. Významní zákazníci jsou například Apple, Dell, HP, SONY, atd.

Seznam použité literatury

Tištěná média

- [1] CAVES, Richard E. “International Corporations: The Industrial Economics of Foreign Investment”. In: *Economica* 38.149 (1971), s. 1–27.
- [2] Czechinvest. *Novela zákona o investičních pobídkách - matice*. Brožura. 2017. URL: <http://www.czechinvest.org/data/files/investicni-pobidky-matice-pobidek-5205-cz.pdf>.
- [3] ČESKO. “Zákon č. 72/2000 Sb. Zákon o investičních pobídkách a o změně některých zákonů (zákon o investičních pobídkách)”. In: *Sbírka zákonů České republiky* (2000). částka 24, aktuální znění 1.5.2015, s. 1320–1327. URL: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-72>.
- [4] DMANKIW, N. Gregory. *Zásady ekonomie*. Grada, 1999. ISBN: 80-7169-891-1.
- [5] DROGENDIJK, Rian a Ulf ANDERSON. “Relationship development in Greenfield expansions”. In: *International Business Review* 22.2 (2013), s. 381–391. URL: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0969593112000753>.
- [6] DUNNING, John H. “The Eclectic Paradigm of International Production: A Restatement and Some Possible Extensions”. In: *Journal of International Business Studies* 19.1 (1988), s. 1–31.
- [7] KRETCHIK, Joe T. “Brownfields”. In: *Chemical Health and Safety* 9.2 (2002), s. 34. URL: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1074909802002873>.
- [8] KUNEŠOVÁ, Hana. *Světová ekonomika: nové jevy a perspektivy. 3., přeprac. a dopl. vyd.* Praha: Beckovy ekonomické učebnice, 2014. ISBN: 978-80-7400-502-2.
- [9] KURTISHI-KASTRATI, Selma. “The Effects of Foreign Direct Investments for Host Country’s Economy”. In: *European Journal of Interdisciplinary Studies* 5.1 (2013), s. 26–38. URL: <http://www.ejist.ro/files/pdf/369.pdf>.

- [10] MANDEL, Martin a Jaroslava DURČÁKOVÁ. *Mezinárodní finance a devizový trh*. Praha: Management Press, 2016. ISBN: 978-91-637-4473-0.
- [11] MRÁZEK, Otakar. *Vývoj průmyslu v českých zemích a na Slovensku od manufaktury do roku 1918*. Praha: Nakladatelství politické literatury, 1964.
- [12] SOUČEK, Eduard. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2006.
- [13] SRHOLEC, Martin. *Přímé zahraniční investice v České republice: teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. Praha: Linde, 2004. ISBN: 80-86131-52-1.
- [14] věci, Czech Republic. Ministerstvo zahraničních. *Zpráva o zahraniční politice České republiky: za období od ledna 2008 do prosince 2008*, Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2009. ISBN: 9788086345727.
- [15] VERNON, Raymond. "International investment and international trade in the product cycle". In: *The Quarterly Journal of Economics* 80.2 (1966), s. 190–207.
- [16] WOKOUN, René a Jozef TVRDOŇ. *Přímé zahraniční investice a regionální rozvoj*. Praha: Oeconomica, 2010. ISBN: 978-80-245-1736-0.

Online média

- [17] *Automated mining will cost jobs and tax income: it's time for governments to act* | *Guardian Sustainable Business* | *The Guardian*. URL:
<https://www.theguardian.com/sustainable-business/2017/jan/20/autonomous-mining-will-cost-jobs-and-tax-income-its-time-for-governments-to-act> (cit. 03. 04. 2017).
- [18] *Automobilový průmysl* | *CzechInvest*. URL:
<http://www.czechinvest.org/automobilovy-prumysl> (cit. 28. 03. 2017).
- [19] BREJCHOVÁ, Michaela. *Finální zpráva vyhodnocení dopadů investic čerpajících pobídky a zhodnocení efektivity agentury CzechInvest*. 2010. URL:
<http://www.czechinvest.org/data/files/analyza-dopadu-pobidek-na-cr-2050-cz.pdf>.

- [20] *Brownfields a greenfields - do čeho se vyplatí investovat* | *Podnikátor*. URL: <http://www.podnikator.cz/provoz-firmy/financovani/financovani-podnikani/n:16560/Brownfields-a-greenfields---do-ceho-se-vyplati-investovat> (cit. 17. 03. 2017).
- [21] *Brownfieldy* | *CzechInvest*. URL: <http://www.czechinvest.org/brownfieldy> (cit. 17. 03. 2017).
- [22] CNB-staff. *1999-2000 Přímé zahraniční investice*. 2001. URL: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_1999_CZ.PDF.
- [23] CNB-staff. *1999-2000 Přímé zahraniční investice*. Data. 2001. URL: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_1999.ZIP.
- [24] CNB-staff. *2000 Přímé zahraniční investice*. 2002. URL: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2000_CZ.PDF.
- [25] CNB-staff. *2000 Přímé zahraniční investice*. Data. 2002. URL: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2000.ZIP.
- [26] CNB-staff. *2001 Přímé zahraniční investice*. 2003. URL: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2001_CZ.PDF.
- [27] CNB-staff. *2001 Přímé zahraniční investice*. Data. 2003. URL: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2001.ZIP.
- [28] CNB-staff. *2002 Přímé zahraniční investice*. 2004. URL: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2002_CZ.PDF.
- [29] CNB-staff. *2002 Přímé zahraniční investice*. Data. 2004. URL: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2002.ZIP.

- [30] CNB-staff. *2003 Přímé zahraniční investice*. 2005. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2003_CZ1.PDF.
- [31] CNB-staff. *2003 Přímé zahraniční investice*. Data. 2005. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2003.zip.
- [32] CNB-staff. *2004 Přímé zahraniční investice*. 2006. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2004_CZ.pdf.
- [33] CNB-staff. *2004 Přímé zahraniční investice*. Data. 2006. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2004.zip.
- [34] CNB-staff. *2005 Přímé zahraniční investice*. 2007. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2005_CZ.pdf.
- [35] CNB-staff. *2005 Přímé zahraniční investice*. Data. 2007. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2005.ZIP.
- [36] CNB-staff. *2006 Přímé zahraniční investice*. 2008. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2006_CZ.pdf.
- [37] CNB-staff. *2006 Přímé zahraniční investice*. Data. 2008. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2006.zip.
- [38] CNB-staff. *2007 Přímé zahraniční investice*. 2009. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2007_CZ.pdf.
- [39] CNB-staff. *2007 Přímé zahraniční investice*. Data. 2009. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2007.zip.

- [40] CNB-staff. *2008 Přímé zahraniční investice*. 2010. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2008_CZ.pdf.
- [41] CNB-staff. *2008 Přímé zahraniční investice*. Data. 2010. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2008.zip.
- [42] CNB-staff. *2009 Přímé zahraniční investice*. 2011. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2009_CZ.pdf.
- [43] CNB-staff. *2009 Přímé zahraniční investice*. Data. 2011. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2009.zip.
- [44] CNB-staff. *2010 Přímé zahraniční investice*. 2012. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2010_CZ.pdf.
- [45] CNB-staff. *2010 Přímé zahraniční investice*. Data. 2012. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2010.zip.
- [46] CNB-staff. *2011 Přímé zahraniční investice*. 2013. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2011_CZ.pdf.
- [47] CNB-staff. *2011 Přímé zahraniční investice*. Data. 2013. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2011.zip.
- [48] CNB-staff. *2012 Přímé zahraniční investice*. 2014. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2012_CZ.pdf.
- [49] CNB-staff. *2012 Přímé zahraniční investice*. Data. 2014. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2012.zip.

- [50] CNB-staff. *2013 Přímé zahraniční investice*. 2015. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2013_CZ.pdf.
- [51] CNB-staff. *2013 Přímé zahraniční investice*. Data. 2015. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_XLS_2013.zip.
- [52] CNB-staff. *2014 Přímé zahraniční investice*. 2016. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2014_CZ.pdf.
- [53] CNB-staff. *2015 Přímé zahraniční investice*. 2016. URL:
https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2015_CZ.pdf.
- [54] *Co jsou nekótované akcie | IN-SERVER*. URL: <https://www.in-server.cz/rubriky/nekotovane-akcie/co-jsou-nekotovane-akcie/> (cit. 28. 03. 2017).
- [55] *Co to je nominální a reálný měnový kurz? - Česká národní banka*. URL: https://www.cnb.cz/cs/faq/co_to_je_nominalni_a_realny_menovyy_kurz.html (cit. 22. 03. 2017).
- [56] *Český superlaser Bivoj jako první na světě dosáhl výkonu 1000 W — ČT24 — Česká televize*. URL: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/veda/1997884-cesky-superlaser-bivoj-jako-prvni-na-svete-dosahl-vykonu-1000-w> (cit. 01. 04. 2017).
- [57] *Dceřiná společnost (Subsidiary) - ManagementMania.com*. URL:
<https://managementmania.com/cs/dcerina-spolecnost-subsidiary> (cit. 19. 03. 2017).
- [58] *developing country - definition of developing country in English | Oxford Dictionaries*. URL:
https://en.oxforddictionaries.com/definition/developing_country (cit. 10. 01. 2017).

- [59] ELVIS, Picardo. *Portfolio Investment*. Ed. investopedia.com. [Aktualizováno: 2016-01]. URL:
<http://www.investopedia.com/terms/p/portfolio-investment.asp> (cit. 10. 02. 2017).
- [60] FANTOM, Neil. *The 2016 edition of World Development Indicators is out: three features you won't want to miss*. Ed. WB. URL:
<http://blogs.worldbank.org/opendata/2016-edition-world-development-indicators-out-three-features-you-won-t-want-miss> (cit. 10. 02. 2017).
- [61] History.com-staff. *9/11 Attacks*. Ed. Staff, History.com. URL:
<http://www.history.com/topics/9-11-attacks> (cit. 13. 02. 2017).
- [62] HOLMAN, Robert. *Transformace české ekonomiky - V komparaci s dalšími zeměmi střední Evropy*. 2008. URL:
http://cepin.cz/docs/dokumenty/Transformace_holman.pdf.
- [63] HORÁK, Martin. *Jaké změny nastaly v investičních pobídkách po novele zákona č. 72/2000 Sb.?* Ed. epravo.cz. URL:
<https://www.epravo.cz/top/clanky/jake-zmeny-nastaly-v-investicnich-pobidkach-po-novele-zakona-c722000-sb-98088.html> (cit. 26. 02. 2017).
- [64] HUMANICKI, Marcin a spol. *Foreign Direct Investment and Foreign Portfolio Investment in the contemporary globalized world: should they be still treated separately?* 2013. URL:
https://www.nbp.pl/publikacje/materialy_i_studia/167_en.pdf.
- [65] HUWART, Jean-Yves a VERDIER, LOÏC. *Economic globalisation: origins and consequences*. 2013. URL: http://www.oecd-ilibrary.org/economics/economic-globalisation_9789264111905-en.
- [66] *IBM's Watson AI Recommends Same Treatment as Doctors in 99% of Cancer Cases*. URL: <https://futurism.com/ibms-watson-ai-recommends-same-treatment-as-doctors-in-99-of-cancer-cases/> (cit. 03. 04. 2017).
- [67] *Interaktivní panely Oracle BI - WEB_pZI*. URL:
<https://www.cnb.cz/analytics/saw.dll?Portal> (cit. 28. 03. 2017).

- [68] Investopedia, Staff. *Foreign Investment*. Ed. investopedia.com. URL: <http://www.investopedia.com/terms/f/foreign-investment.asp> (cit. 10. 02. 2017).
- [69] Ironman. *Here's Why The Dot Com Bubble Began And Why It Popped*. Ed. ZEVELOFF, Julie. URL: <http://www.businessinsider.com/heres-why-the-dot-com-bubble-began-and-why-it-popped-2010-12> (cit. 10. 02. 2017).
- [70] KOTRA PRAGUE. URL: <http://www.kotra.cz> (cit. 17. 02. 2017).
- [71] KUDRNA, Zdeněk a spol. *THE RISE AND FALL OF INVESTIČNÍ A POŠTOVNÍ BANKA*. 2002. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2144277&download=yes.
- [72] *Meet Flippy, a burger-grilling robot from Miso Robotics and CaliBurger | TechCrunch*. URL: <https://techcrunch.com/2017/03/07/meet-flippy-a-burger-grilling-robot-from-miso-robotics-and-caliburger/> (cit. 03. 04. 2017).
- [73] MOURA Rui a FORTE, Rosa. *The effects of foreign direct investment on the host country economic growth*. 2010. URL: http://www.fep.up.pt/investigacao/workingpapers/10.11.02_wp390.pdf.
- [74] *Nejdůležitější data při privatizaci Telecomu | ČeskéNoviny.cz*. URL: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/nejdulezitejsi-data-pri-privatizaci-telecomu/15485> (cit. 01. 04. 2017).
- [75] NEJMAN, Milan. *PŘÍMÉ ZAHRANIČNÍ INVESTICE ZA ROK 2014*. Ed. ČNB. URL: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/PZI_2014_CZ.pdf (cit. 10. 02. 2017).
- [76] *Nerezident - Vysvětlení pojmu*. URL: <https://www.uctovani.net/ucetni-slovník.php?co=Nerezident&id=62> (cit. 28. 03. 2017).
- [77] *Nizozemsko: Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR | BusinessInfo.cz*. URL: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/nizozemsko-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr-18964.html> (cit. 01. 04. 2017).

- [78] *NTIS*. URL: <https://ntis.zcu.cz/cz/index.html> (cit. 01.04.2017).
- [79] *O AFI | AFI*. URL: <http://www.afi.cz/cz/o-afi> (cit. 17.02.2017).
- [80] *O CzechInvestu | CzechInvest*. URL:
<http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu> (cit. 19.02.2017).
- [81] Odbor-obecné-metodiky. *Klasifikace ekonomických činností*. 2008. URL:
<http://www.mpo.cz/assets/dokumenty/30805/35055/380806/priloha001.doc>.
- [82] OECD. *OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment FOURTH EDITION 2008*. 2008. URL: <https://www.oecd.org/daf/inv/investmentstatisticsandanalysis/40193734.pdf>.
- [83] PAVEL. *Dějiny Československa (1918-1992)*. 2013. URL:
<http://ksv.upol.cz/txt/DejinyCSR.pdf>.
- [84] PAVEL. *Kapitoly z českých dějin do roku 1918*. 2013. URL:
<http://ksv.upol.cz/txt/KPCD.pdf>.
- [85] POKORNÁ, Marie. *Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb*. 200. URL:
<https://www.czso.cz/documents/10180/20565267/021608.pdf/2f45895b-4c51-435b-a52a-0c7164dbf371?version=1.0>.
- [86] *Pokud ČR nebude více investovat do vědy a výzkumu, zůstane montovnou,“ říká P. Hnát z VŠE · Byznys · Zet.cz*. URL:
<http://www.zet.cz/tema/pokud-cr-nejbude-vice-investovat-do-vedy-a-vyzkumu-zustane-montovnou-rika-p-hnat-z-vse-6370> (cit. 29.03.2017).
- [87] *Profil a historie Raiffeisenbank v ČR*. URL: <https://www.rb.cz/o-nas/o-spolecnosti/profil-a-historie-raiffeisenbank-v-cr> (cit. 01.04.2017).
- [88] *Profil Erste Group - Česká spořitelna*. URL:
<http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-erste-group-d00014564> (cit. 01.04.2017).
- [89] *Představenstvo (Board of Directors) - ManagementMania.com*. URL:
<https://managementmania.com/cs/predstavenstvo> (cit. 19.03.2017).

- [90] *Přímé zahraniční investice - Česká národní banka*. URL: https://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/pzi/ (cit. 01.03.2017).
- [91] ROBERTS, Alexander a spol. *Mergers and Acquisitions*. 2010. URL: <https://www.ebsglobal.net/EBS/media/EBS/PDFs/Mergers-Acquisitions-Course-Taster.pdf>.
- [92] *Smíšená česko čínská komora vzájemné spolupráce*. URL: <http://www.czechchina.com/> (cit. 17.02.2017).
- [93] *Statutární orgán - ManagementMania.com*. URL: <https://managementmania.com/cs/statutarni-organ> (cit. 19.03.2017).
- [94] *Udělené pobídky*. URL: <http://www.czechinvest.org/data/files/udulene-investicni-pobidky-investment-incentives-granted-k-31-12-2016-4249-cz.xls> (cit. 25.03.2017).
- [95] UNCTAD. *The World Of Investment Promotion At A Glance*. 2001. URL: <http://unctad.org/en/Docs/poiteipcd3.en.pdf>.
- [96] *Věžňovo dilema – Simulace.info*. URL: http://www.simulace.info/index.php/Prisoner's_dilemma/cs (cit. 25.03.2017).
- [97] Vlček, Tomáš. URL: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/marshall.php> (cit. 12.02.2017).
- [98] WILLEM, Dirk te Velde. *Foreign Direct Investment and Development An historical perspective*. 2013. URL: <https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/odi-assets/publications-opinion-files/850.pdf>.
- [99] *Země brownfieldů: V Česku je téměř 500 lokalit připravených pro investory*. URL: <http://www.ceskovdatech.cz/clanek/59-zeme-brownfieldu-v-cesku-je-temer-500-lokalit-pripravenych-pro-investory/> (cit. 17.03.2017).

Seznam obrázků

1.1	Graf vývoje přijatých PZI	13
2.1	Graf příjmů a výdajů PZI v ČR	27
2.2	Graf celkového objemu PZI v ČR (kumulativní součet) ⁵	28
2.3	Graf příjmů PZI podle zemí v ČR	30
3.1	Vývoj počtu podaných záměrů na IP a udělených pobídek	34
3.2	Graf počtu udělených investičních pobídek dle odvětví (1998-2016)	37
3.3	Výzkum vlivu IP - PwC	44
3.4	Výzkum vlivu IP - vlastní výzkum	46
4.1	Stav PZI (celkem) v ČR k 31 .12. 2015 dle odvětví (NACE rev.2)	49
4.2	Stav PZI dle zdrojové země k 31. 12. 2015	51
4.3	Struktura PZI dle zdroje k 31. 12. 2015	52
4.4	Porovnání struktury PZI v ČR (kumulativně součet)	52
4.5	Stav PZI (celkem) v ČR k 31. 12. 2015 dle krajů	53
5.1	Vývoj dividend a reinvestovaného zisku společností pod ZKo v ČR	59

Seznam tabulek

1.1	Vývoz portofliových investic v mld. USD	15
1.2	Počet brownfieldů podle databází krajských úřadů	17
1.3	Prům. roč. mzda v USD a příspěvek na soc. a zdrav. zaměstnavatelů v % .	21
1.4	Zdanění zisku korporací a dividend v % v roce 2016	22
3.1	Udělené investiční pobídky v ČR dle země původu (1998-2016)	33
3.2	Tabulka forem investičních pobídek- zpracovatelský průmysl	38
5.1	Vliv nefinančních firem pod zahraniční kontrolou na HDP (v mld. CZK) .	57
5.3	Vliv nefinančních firem pod zahraniční kontrolou na zaměstnanost	60
5.4	Pracoviště výzkumu a vývoje (kusy)	61
5.5	Výdaje na výzkum a vývoj domácích firem a firem pod ZKo (v mil. CZK)	62

Slovník

akcie	Cenný papír vlastnického typu, vyjadřuje vlastnický podíl na kapitálu společnosti. 14
brownfield	Nevyužívané území. Například budovy, komplexy budov, atd. 16, 17
greenfield	Nezastavěná plocha. 16, 34, 49
high-tech	Nová a pokroková technologie. 37, 38, 50, 63
image	Celková prezentace, vnější působení, celkový dojem na veřejnost. 14
internalization	Zvnitřnění, osvojení, přijetí hodnoty, normy, myšlenky. 14
Just in time	Moderní zásobovací systém s cílem dodávat zášboy „včas“ a minimalizovat tak skladové prostory. 55
kapitál	Zařízení, budovy, či jiné bohatství užívané k výrobě statků. 14
know-how	Je anglický pojem pro praktické znalosti a zkušenosti potřebné pro určitou činnost. 8, 11, 14, 19, 42, 44, 55, 56, 60
Lean manufacturing	Moderní filozofie řízení podniku na bázi minimalizace plýtvání. 55
location	Lokace, umístění, zařazení. 14
ownership	Vlastnictví. 14
pokladniční poukázky	Krátkodobé dluhopisy emitované nejčastěji centrálními bankami jednotlivých zemí. 14
portfolio	Sestava, či uskupení různých cenných papírů, nemovitostí, atd. V ne finanční oblasti můžeme také hovořit o portfoliu výrobků, služeb, atd. 6, 14
startup	Nová rychle rostoucí společnost. 18

Seznam zkratek

AFI	Sdružení pro zahraniční investice. 40
CZK	Koruna česká. 23, 26–31, 36, 38, 44, 51–53, 57–59, 61, 62, 76
EU	Evropská unie. 8, 11, 20
EUR	Euro. 23
HDP	hrubý domácí produkt. 55, 57, 58, 60, 62, 63, 76
HPH	hrubá přidaná hodnota. 55, 57–60, 62
IBRD	Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj. 15
IMF	Mezinárodní měnový fond. 14, 15
IP	investiční pobídky. 8, 11, 33–35, 38, 39, 42–47, 59, 63, 75
IPB	Investiční a poštovní banka. 26
KB	Komerční banka. 26
Kotra	Korea Trade – Investment Promotion Agency. 41
mil.	Milion. 26, 34, 38, 50–52, 61, 62, 76
mld.	Miliarda. 13, 15, 26–31, 44, 52, 53, 57–59, 76
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu. 17, 39–41
MSP	Malý a střední podnikatelé. 39
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. 12, 14
PwC	PricewaterhouseCoopers. 6, 8, 44–46, 75
PZI	přímé zahraniční investice. 6–9, 11–14, 16, 21–23, 26–32, 40, 42, 43, 45, 47, 49–55, 57, 62, 63, 75
RWHG	Reichswerke AG für Erzbergbau und Eisenhütten „Hermann Göring“. 25
tis.	Tisíc. 17, 30, 36, 43, 50
TPS	Toyota production system. 55
UNCTAD	United Nations Conference on Trade and Development. 42

USA	Spojené státy americké. 25, 27–29
USD	Americký dolar. 13, 15, 21, 26–31, 34, 76
VaV	výzkum a vývoj. 61–64
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna. 28
VŠE	Vysoká škola ekonomická v Praze. 50
ZK	Základní kapitál. 28, 29, 31, 32
ZKo	zahraniční kontrola. 58–62, 75, 76
ČR	Česká republika. 6, 8, 9, 11, 16, 17, 20, 22, 26–31, 33, 36, 39–41, 43–46, 48–53, 55, 56, 58, 59, 64, 75, 76
ČS	Česká spořitelna. 26, 27
ČSOB	Československá obchodní banka. 26, 27

Seznam příloh

Příloha A: Tabulky zaznamenaných hodnot dotazníkového šetření

Příloha A: Tabulky zaznamenaných hodnot dotazníkového šetření

Tabulka 5.6: Zaznamenaná data o hodnocení stavu v ČR

Kritéria	Průměr	Medián	Směr. odchylka	Rozptyl	Var. koeficient
Náklady na výrobu a pracovní sílu	6.4	7	2.12	4.49	33.1
Úlevy z daně z příjmu	6.3	6.5	1.49	2.23	23.72
Investiční pobídky celkově	6.3	6	1.57	2.46	24.87
Příznivý daňový systém	4.9	5.5	1.85	3.43	37.81
Levná pracovní síla	5.4	5	1.84	3.38	34.03
Vzdělaná a kvalifikovaná pracovní síla	7.1	7.5	1.37	1.88	19.3
Ekonomická stabilita	7.9	8.5	1.37	1.88	17.35
Dostatečná infrastruktura	6.7	7	2.11	4.46	31.5
Dostupnost pozemků	6.4	7	2.22	4.93	34.7
Osvobození od cla a od DPH	5.8	5	1.62	2.62	27.92
Investiční podpora při vytváření nových pracovních míst	6	6	1.25	1.56	20.79
Finanční podpora při školení a přeškolení zaměstnanců	6.2	5.5	1.81	3.29	29.25
Byrokracie	4.7	3.5	2.75	7.57	58.53
Velikost místního trhu	3.8	3.5	1.75	3.07	46.08
Poskytnutí pozemků včetně infrastruktury za snížené ceny	5.7	6	2.16	4.68	37.94
Korupce	6.3	7	2.31	5.34	36.7
Stabilní prostředí	8.2	8.5	1.55	2.4	18.89
Obecně nižší náklady	6	6	1.56	2.44	26.06
Politická stabilita	6.6	7.5	2.12	4.49	32.1

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 5.7: Zaznamenaná data o hodnocení prioritních kritérií pro investory

Kritéria	Průměr	Medián	Směr. odchylka	Rozptyl	Var. koeficient
Náklady na výrobu a pracovní sílu	8.7	8.5	0.82	0.68	9.46
Úlevy z daně z příjmu	6.9	7.5	2.38	5.66	34.47
Investiční pobídky celkově	6	6	2.75	7.56	45.81
Příznivý daňový systém	7.3	7.5	1.89	3.57	25.87
Levná pracovní síla	7.8	8	1.23	1.51	15.76
Vzdělaná a kvalifikovaná pracovní síla	8	8.5	1.89	3.56	23.57
Ekonomická stabilita	8.5	9	1.27	1.61	14.93
Dostatečná infrastruktura	8.2	9	1.87	3.51	22.85
Dostupnost pozemků	7.5	7.5	1.35	1.83	18.05
Osvobození od cla a od DPH	7	7.5	1.63	2.67	23.33
Investiční podpora při vytváření nových pracovních míst	5.5	5	2.32	5.39	42.21
Finanční podpora při školení a přeškolení zaměstnanců	5.9	5.5	2.73	7.43	46.21
Byrokracie	7.2	8.5	2.25	5.07	31.26
Velikost místního trhu	5.1	5	2.28	5.21	44.76
Poskytnutí pozemků včetně infrastruktury za snížené ceny	6	6	1.76	3.11	29.4
Korupce	7.6	8	1.9	3.6	24.97
Stabilní prostředí	8.6	9	1.07	1.16	12.5
Obecně nižší náklady	7.7	8	1.16	1.34	15.06
Politická stabilita	7.8	8	1.23	1.51	15.76

Zdroj: Vlastní výzkum

Absrakt

VANĚK, R. *Zahraniční investice v České republice*. Bakalářská práce. Cheb: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, s., 2017

Klíčová slova

ZČU, FEK, PZI, zahraniční investice, investiční pobídky

Abstrakt

Tato práce s věnuje aktuální problematice zahraničních investic s důrazem na přímé zahraniční investice. Tento pojem je objasněn v první kapitole první části. Dále jsou probírané způsoby vstupu zahraničních firem na tuzemský trh a motivy pro přímé zahraniční investice. Druhá kapitola poté popisuje vývoj přímých zahraničních investic v jednotlivých letech do roku 2015. Třetí kapitola se zabývá podporou přílivu prostřednictvím investičních pobídek. V této kapitole je také předložen vlastní výzkum preferencí investorů autora navazující na výzkum společnosti PricewaterhouseCoopers. Druhá část práce obsahuje dvě kapitoly zabírající se charakteristikou přímých zahraničních investic v České republice a jejich následnou analýzou.

Abstract

VANĚK, R. *Foreign investments in the Czech republic*. Bachelor thesis. Cheb: Faculty of Economics, University of West Bohemia, s., 2017

Keywords

WB, FEK, FDI, foreign investments, investment incentives

Abstract

This thesis deals with the current topic of foreign investments with the emphasis on foreign direct investments. This term is explained in the first chapter of the first part. Furthermore the first chapter goes over the means of entering the local market by foreign companies and the motivation for foreign investments. The second chapter describes the development of foreign direct investments in each year to the year 2015. The third chapter deals with the support of foreign direct investment inflow by means of investment incentives. This chapter also contains the authors own research of investor preferences that follows a research conducted by PricewaterhouseCoopers. The second part of this thesis contains two chapters that go over the foreign direct investment characteristics in the Czech republic and their analysis.